ЎзССР Давлат китоб палатаси
Инв.
Гос. книжная палата УзССР
280295

Ватанни севмак иймондандур!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

1995 йил 18 февраль, шанба №22(21.785.) Сотувда эркин нархда.

ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ КОРЕЯ РЕСПУБЛИКАСИГА ТАШРИФИ САМАРАЛИ БЎЛДИ

СЕУЛ, 16 февраль. (ЎзА махсус мухбири Қулман Очил хабар қилади). Кеча Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов рафиқаси билан Корея Республикасига ташриф буюрди. Бу — мамлакатимиз раҳбарининг субҳидам бокиралиги юртига иккинчи давлат ташрифидир.

Маълумки, Ислом Каримов биринчи бор бу мамлакатга 1992 йилнинг ёзида сафар қилган ва ўшанда икки давлат ўртасида ўзаро ҳамкорлик тўғрисида талай ҳужжатлар имзоланган эди. Ўтган қисқа вақт мобайнида бу икки давлат бир-бирини яқиндан ҳамкор, дўст ва кўплаб дунёвий муаммоларни баҳамжиҳат ҳал этишда ҳамфикр сифатида таниди. Корея матбуотида алоҳида таъкидланганидек, бундай дўстона муносабатларнинг тез ва дадил қарор топишида Ўзбекистон раҳбарининг хизматлари айниқса катта бўлмоқда. Шу боис Президентимизнинг Жанубий Кореяга бу галги ташрифи беҳад қувончли воқеадан бошланди — бугун эрталаб Сеулда Ислом Каримовга Кореянинг энг олий нишони — «Мугунхва» катта орденини топшириш маросими бўлиб ўтди. Орденни Корея Республикаси Президенти Ким Ен Сам Ислом Каримовга тантанали равишда топширди. Президентимиз Ўзбекистон ва Корея халқлари ўртасидаги ўзаро дўстлик, ҳар томонлама ҳамкорлик алоқаларини ривожлантиришга қўшган улкан ҳиссаси учун ана шундай олий нишонга муносиб деб топилди. Бу мустақил диёримиз ва унинг юртбошчисининг халқаро миқёсда тобора ошиб бораётган обрў-эътиборининг яна бир ифодасидир.

«Мугунхва» гулнинг номи бўлиб, Корея давлати рамзларидан бири. У йил-ўн икки ой ям-яшил бўлиб гуллаб туради. Корейс халқи уни абадийлик, тинчлик ва дўстлик тимсоли деб билади.

Орденни топшириш маросимидан сўнг икки давлат раҳбарларининг олий даражадаги учрашуви бўлиб ўтди. Музокараларда Ўзбекистон ва Корея ўртасидаги иқтисодий, сиёсий, маданий ва бошқа соҳалардаги ўзаро ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари муҳокама этилди. Президентлар музокаралар иккала томон учун ҳам сермазмун ва фойдали бўлганини таъкидладилар. Бу эътирофнинг исботи ўлароқ, бугун икки мамлакат ўртасида еттита ҳужжат имзоланди. Президентлар Ўзбекистон Республикаси билан Корея Республикаси ўртасида ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги қўшма баённомани имзоладилар.

Икки мамлакат ташқи ишлар вазирлари Абдулазиз Комилов ва Гон Ро Мьянг Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Корея Республикаси ҳукумати ўртасида қишлоқ хўжалиги, телекоммуникация ва радиоэшиттириш, таълим, саёҳлик соҳаларида ўзаро ҳамкорлик тўғрисидаги Меморандумларга имзо чекдилар. Ўзбекистон ва Корея Республикаси ташқи сиёсат маҳкамалари раҳбарлари икки мамлакат Ташқи ишлар вазирликлари ўртасида илмий-техник ҳамкорлик тўғрисидаги дастурни ҳам имзоладилар. Айни пайтда Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки билан Корея Республикасининг «Эксимбанк»и ўртасида ўзаро ҳамкорлик тўғрисидаги Меморандум имзоланди.

— Биз Корея Республикасини ўзимизнинг ишончли ва доимий ҳамкоримиз деб биламиз, — деди Ислом Каримов. — Бу мамлакат билан самарали ҳамкорликни янада кенгайтиришни йўлга қўйишимиз керак.

— Мен, — деди Корея Республикаси Президенти Ким Ен Сам, — мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро ҳамкорлик алоқалари янада кенгайиши учун қўлимдан келган барча имкониятларни ишга соламан.

Ислом Каримов ўзининг хорижга қилган қайси бир сафарида тадбиркорлар билан учрашмаган. Уларга она юртимизнинг кенг имкониятлари ҳақида сўзлаб берган. Бу галги учрашувлар кутилганидан ҳам зиёда бўлди. Ўзбекистон Президенти корейслик ишбилармонлар билан иккита учрашув ўтказди.

Ислом Каримов Корея Республикаси Бош вазирининг ўринбосари — молия ва иқтисод вазири Хонг Дэ Хенг билан учрашди.

Президентимиз Сеулдаги миллий қабристонга бориб, мамлакатнинг эрки ва озодлиги учун жон фидо этганлар хотирасига ҳурмат бажо этди.

Оқшом Корея Республикаси Президенти Ким Ен Сам Ислом Каримов шарафига катта зиёфат берди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Корея Республикасига давлат ташрифи давом этмоқда.

(ЎзА).

***

СЕУЛ. 17 февраль. (ЎзА махсус мухбири Қулман Очил хабар қилади). Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Корея Республикасига давлат ташрифининг учинчи куни учрашувлар ва музокараларга бой бўлди. Бугун Ўзбекистон раҳбари Корея Республикаси миллий мажлиси Раиси Хванг Пак Жу ва мамлакат сиёсий партиялари раҳбарлари билан мулоқотда бўлди. Дўстона суҳбат чоғида Ислом Каримов Ўзбекистонда амалга оширилаётган сиёсий, иқтисодий ислоҳотларнинг дастлабки якунлари, хусусан, Олий Мажлисга кўппартиялилик ва демократия тамойиллари асосида ўтган сайлов ҳақида сўзлаб берди. Икки мамлакат парламентларининг ўзаро ҳамкорлигини йўлга қўйиш муҳим эканини таъкидлади.

Президент Ислом Каримовнинг Жанубий Корея савдо ва саноат вазири Пак билан мулоқоти чоғида Ўзбекистон ва Корея Республикалари ўртасида савдо-иқтисодий алоқаларни янада ривожлантириш ҳақида фикрлашиб олинди. Суҳбатда куни кеча икки мамлакат раҳбарлари Сеулда имзолаган ҳужжатлар бунинг учун муҳим асос бўлиб хизмат қилиши алоҳида қайд этилди.

Президент Ислом Каримовнинг Корея Республикасига сафари дастури ниҳоятда тигиз. Ўзбекистон раҳбари ташриф давомида бутун дунёга машҳур «Самсунг электроник» компанияси раҳбарлари билан суҳбатда бўлди. Шунингдек, Корея тўқимачилик уюшмаси раҳбарлари мамлакатимиз Президенти шарафига уюштирган қабул маросимида иштирок этди. Ҳар икки учрашув чоғидаги мулоқотларда корейслик ишбилармонлар Ўзбекистон раҳбарининг ўзаро ҳамкорлик борасида ўртага ташлаган таклифларини диққат билан тингладилар. Учрашувлар саволлар, истаклар ва амалий ҳамкорлик юзасидан билдирилган таклифларга бой бўлди. Уларда Корея раҳбарлари, ишбилармонлари Ўзбекистонга катта қизиқиш билан қараётгани яна бир бор ўз ифодасини топди.

Ташриф ниҳоясида Корея Республикаси Президентининг «Чонг ваде» («Зангори уй») деб номланган муҳташам саройида Ўзбекистон Президентини тантанали кузатиш маросими бўлиб ўтди. Сарой майдонида фахрий қоровул саф тортди. Икки давлат мадҳиялари янгради. Корея Республикаси Президенти Ким Ен Сам рафиқаси билан Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ва унинг рафиқасини тантанали равишда кузатиб қўйди.

Мамлакатимиз раҳбарининг Корея Республикасига давлат ташрифи якунланди. Бу ташрифни ҳеч иккиланмай тарихий сафар, деб аташ мумкин. Ушбу ташриф икки мамлакат ўртасидаги ўзаро ишонч, тенглик ва манфаатли ҳамкорлик тобора ривожланиб бораётганини кўрсатди.

(ЎзА).

ПРЕЗИДЕНТ САФАРДАН ҚАЙТИБ КЕЛДИ

17 февраль куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Корея Республикаси сафаридан Ватанимизга қайтиб келди.

Мамлакатимиз раҳбарини Тошкент аэропортида Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Э. Халилов, республика Бош вазири А. Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчилари Т. Алимов, Б. Ғуломов, Тошкент шаҳар ҳокими К. Туляганов ва бошқа расмий кишилар кутиб олди.

(ЎзА).

Айни кунларда республикамиз бозорларига борган киши лимон сероблигига қойил қолади. Зеро, иссиқхоналарда меҳнат қилаётган азаматлар ана шу маҳсулотни кўплаб етиштирганликлари туфайли шундай бўлаяпти.

Қибрай туманидаги «Турон» жамоа хўжалиги иссиқхонасида меҳнат қилаётган кишилар ҳам тадбиркорлик билан иш юритиб, лимондан ва бошқа цитрус экинларидан мўл ҳосил олишди. Айниқса, Эргаш Иноғомов етакчилигидаги оилавий звено аъзолари кўпчиликка ўрнак бўлишди. Эргаш ака мана ўн йилдирки лимончилик билан шуғулланади. Шу йиллар ичида тажрибаси ошди. Ҳозир унинг ихтиёрида 500 квадрат метр лимонзор бор. У бу йил режадаги 7,2 тонна ўрнига салкам 10 тонна лимон етиштириб, эл дастурхонига етказиб берди.

Ҳозир эса лимонларга шакл бериш ишлари қизғин давом эттирилмоқда.

Суратда: илғор лимончи Эргаш Иноғомов иш устида.

В. МОЛГАЧЕВ олган сурат.

Ислоҳот одимлари

КИЧИК КОРХОНА ИШГА ТУШДИ

Энди Андижоннинг нонини сўраб олис-олислардан келишаяпти. Шаҳар аэропорти яқинида ишга туширилган кичик нон корхонаси турдош рақобатчилар билан бемалол беллаша олади. Унга ўрнатилган «Винклер» дастгоҳлари вилоятда ягона эмас. Андижон нон комбинати яқинда бешта хорижий техникага эга бўлди. Уларнинг иккитаси Асака ва Хонобод шаҳарларида ишга туширилди. Андижоннинг ўзида ҳам яна шундай иккита цех шаҳарликлар дастурхонига ўз неъматларини тавсия этмоқда.

Бундай ўсиш-ўзгаришларга жамоа илк бор йўл очаётгани йўқ. Мамлакатимиз мустақилликка эришганидан буён бу ерда талай янгиликлар қилинди. Улар корхона қувватини ошириш билан бирга аҳолини иссиқ нон ва нон маҳсулотлари билан таъминлашни кенгайтирдилар.

— Яқин икки йил ичида корхонамиздаги кунлик нон ишлаб чиқариш 35 тоннадан 65 тоннага етди, — дейди комбинат директори Н. Абдурасулов биз билан суҳбатда. — Шу билан бирга унинг турлари ҳам кўпайди, сифати яхшиланди. Эндиликда жамоамизда йил давомида тайёрланаётган 76 хил маҳсулотнинг 56 таси нон ва нон маҳсулотларидир. Аҳоли эҳтиёжини тўлароқ қондириш мақсадида қатор тадбирларни амалга оширдик. Энг аввало, нон ташувчи машиналарни асосан тунги сменаларга хизмат кўрсатишини кучайтирдик. Шунинг ўзи бизга 3 миллион сўмга яқин маблағни тежаб қолиш имконини берди. Корхонани қайта таъмирлаб, жиҳозлаш ҳисобига бир кунда 8 тонна нон ишлаб чиқарадиган агрегатнинг қуввати салкам икки бараварга оширилди. Ҳар куни 5 тонна ширин печенье тайёрлайдиган янги линияни ишга туширдик. Макарон маҳсулотлари ишлаб чиқариш яхшиланди. Савдо ташкилотлари билан яқин алоқа йўлга қўйилди. Уларга қарашли нон дўконлари кенгайтирилиб, 125 тага етказилди.

Комбинат меҳнат аҳли бир кунда 24 тонна нон ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган янги корхонани йил охирига қадар ишга туширишни мўлжалламоқда.

Рустам АҲМАДАЛИЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ВИЛОЯТ КЕНГАШИ СЕССИЯСИ

Халқ депутатлари Навоий вилоят Кенгашининг биринчи чақириқ иккинчи сессияси бўлиб ўтди. Унда вилоят Кенгаши ва вилоятдан сайланган Олий Мажлис депутатлари, вилоят бўлим ва бошқармалари раҳбарлари, туман ҳамда шаҳарлар ҳокимлари иштирок этди. Сессияда янги сайланган вилоят Кенгаши депутатлари ваколатлари ҳамда вилоят ҳокими ўринбосарлари, бўлим ҳамда бошқармалари бошлиқлари тасдиқланди.

Вилоят ҳокими Ҳаёт Ғаффоров «Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг вилоят кенгаши биринчи чақириқ биринчи сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган танқидий хулосалар ва вилоят Кенгашининг галдаги вазифалари тўғрисида» маъруза қилди.

Сессия якунида муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

«Ўзбекистон овози»
мухбири.

ОНА ВАТАН: КЕЧА БУГУН ЭРТАГА

Соғлом авлод учун

ОТАХОНЛАР ДАВРАСИДА

ТОШКЕНТ. Республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази ёшлар тарбиясида кекса авлоднинг ақлий салоҳиятидан фойдаланишга ҳаракат қилмоқда.

Чилонзор туманининг «Новза» маҳалласи клубида ўтказилган отахонлар билан учрашув шу мавзуга бағишланди. Унда тумандаги маҳаллалардан тўпланган оқсоқоллар, уруш ва меҳнат фахрийлари, ўқитувчилар иштирок этдилар. Йиғилишни республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси раиси, Ўзбекистон Олий Мажлиси депутати Шукур Темуров бошқарди. У юртимизда Президентимиз олиб бораётган одилона сиёсатнинг моҳияти, соғлом авлодни камол топтириш билан боғлиқ юмушлар хусусида сўзлади. Академик Эркин Юсупов; республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби А. Иброҳимов, маҳалла оқсоқолларидан Ҳайрулла Фозилов, Тошпўлат Пирматов, Қаюм Умаров, Вокил Олимов, Сайфиддин Рисқиев, Абдуқаҳҳор Абдуюсупов, Турғун Абдуллаев, Мансур Зоҳидов, Шокир Самиев ва бошқалар ахлоқ-одоб ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар. Давра суҳбати кўпчиликда яхши таассурот қолдирди.

Фарҳод РАСУЛОВ.

Ишлаб чиқариш

«ИЙМОН» ҲИММАТИ

САМАРҚАНД. Жомбойдаги Журият қишлоғида 3 йил аввал кичик корхона ташкил этилганди. Оқсоқоллар таклифи билан унга «Иймон» номи берилган.

— Корхонамизга бундай ном қўйилиши бежиз эмас, — дейди директор Ҳ. Бобобеков. — Боиси, халқимизга ҳалол ва сидқидилдан хизмат қилишга аҳд қилганмиз. Зеро, иймон ва виждон инсониятни ҳамиша эзгуликка чорлайди.

Директорнинг гапида жон бор. Бу корхона жамоаси ҳақиқатан ҳам эл дуосини олмоқда. Ўтган 3 йил мобайнида бу ерда 4 та янги цех қурилди. Ун тегирмони, темирчилик, ёғочтахта ва мевани қуритиш шўъбаларида иш қизғин. Аввал пойабзал цехи иш бошлаганди. Корхона қошида ошхона, ресторан, қаҳвахона ҳам ишлаб турибди. Ўртача ойлик маош 800 сўмдан кам эмас. Яқинда корхонага МАЗ машинаси сотиб олинди. Энди улар ўз машиналарида турли манзилларга, ҳатто хорижга ҳам маҳсулот олиб бораверадилар. Дарвоқе, корхона ўз ҳисобидан қишлоқ аҳлига масжид қуриб берган. Мактаб болаларига ойига 1000 сўмлик ўқув қуроллари олиб берилмоқда. «Иймон» жамоаси саховатпешаликда ибрат кўрсатмоқда.

Фармон ТОШЕВ.

Рағбат

НИШОНДОР ОИЛА

НАВОИЙ. Раҳим ота Эргашевнинг 70 йиллик умри ташвиш-қувончларга бой бўлди. Уруш йиллари балоғат ёшида эди. Фронтга кўнгиллилар қатори отланди. Кўксини қатор нишонлар безади.

Турмуш ўртоғини урушга жўнатиб, Ғалабани кутган Ўғилой ая ҳам фронт ортида ғайрат кўрсатди. Фарзандлар билан ўралашмай, колхозда омоч қўшиб, ғалла ва пахта етиштириш, фронтга жўнатиш юмушларига қарашди. Раҳим ота Ғалабани муносиб қаршилади. Кейин икковлон Навоий қурилиш бошқармасининг электр тармоқлари бўлимида чорак асрдан зиёд меҳнат қилишди. Эндиликда пиру бадавлат оила кексалик гаштини сурмоқда. Яқинда уларнинг ҳаётида қувончли воқеа юз берди. Юртбошимиз фармони билан уруш иштирокчилари бўлган Раҳим отага «Жасорат», Ўғилой аяга «Шуҳрат» нишонлари тантанали равишда топширилди.

Музаффар ШАРОПОВ.

Табобат

ДОРИЛАР ЯРИМ НАРХДА

БУХОРО. Вобкентда бултур замонавий касалхонанинг фойдаланишга топширилиши ўзига хос воқеа бўлганди. Яқинда бу шифо маскани ёнида дорихона ҳам иш бошлади.

«Экосан» халқаро жамғармаси туман бўлими ташаббуси билан очилган дорихона бошқаларидан фарқ қилади. Бу ерда дори-дармонлар аҳолига 50 фоиз арзон нархда сотилаяпти. Келажакда туманда яна 2 та ана шундай дорихона очиш мўлжалланмоқда.

Даврон БАҲРОНОВ.

Ишлаб чиқариш

МАНФААТДОРЛИК ОШАВЕРАДИ

ЖИЗЗАХ. Вилоят қоракўлчилари бу йил совлиқлардан 205 минг бош насл олиш ниятидалар. Улардан 75 минг дона қоракўл тери ҳам тайёрланади. 450 тонна жун ҳозирланади.

Бу маҳсулотларни қайта ишлаш йўлида анча ишлар қилинди. Фориш туманидаги «Фориш», «Қизилқум», Мусоқул Оролов номли, Ғаллаорол туманидаги Эшонқул Исмоилов номли хўжаликларда терини ошлаш, пўстин тикиш, гилам, кигиз тайёрлаш ишлари йўлга қўйилган. Маҳсулотларни қайта ишлашда Россиядан келтирилган дастгоҳлардан фойдаланилмоқда.

— Маҳсулотни қайта ишлаш иқтисодий фойда олишда қўл келади, — дейди вилоят агросаноат уюшмаси қоракўлчилик бўлими бошлиғи Анвар Олимов. — Ҳозир хўжаликларда ялпи маҳсулотнинг қарийб 10 фоизи қайта ишланаяпти. Кейинчалик бу кўрсаткич 70 фоизга етказилади. Шундан кейин қоракўлчилик хўжаликларида меҳнат қилаётган чорвадорларнинг манфаатдорлиги ошади, харажатлар қопланадиган бўлади.

Пардабой ТОЖИБОЕВ.

ОЛИЙ МАЖЛИС СЕССИЯСИ ОЛДИДАН

Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан республика Олий Мажлисига сайланган депутатлардан бир гуруҳи, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси тўғрисидаги Қонунга биноан, Олий Мажлисда Ўзбекистон ХДП фракциясини тузиш ташаббуси билан чиқди. Ташаббускор гуруҳ фракция таъсис йиғилишини шу йилнинг 22 февраль куни чақиришга қарор қилди. Мажлис кун тартибига фракцияни ташкил этиш, унинг асосий мақсад ва вазифаларини белгилаш ҳамда раҳбариятини сайлаш масалаларини киритиш таклиф қилинди.

Йиғилишга Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан республика Олий Мажлисига сайланган барча депутатлар таклиф этилади.

Ўзбекистон ХДП МК
матбуот маркази.

Фармон ва ижро

НОНКЎРЛАР

ЁКИ УЛАРНИНГ ҲОМИЙЛАРИ

Ўтган йилнинг кузида Бухоро вилоятида 55 минг гектар майдонга дон экилди. Мутахассисларнинг фикрича: агар ана шу майдонлардаги экин пайҳон қилинмай парваришланса, камида 170 минг тонна донга эга бўлинади. Вилоят аҳолисини ун билан таъминлаш анча яхшиланади. Бунинг учун айни кунларда «Экинларни пайҳон қилишга қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги Фармон тўлатўкис ўз ижросини топиши даркор. Хўш, Шофиркон туманида бу борадаги ишларни кўнгилдагидек, деб бўладими?

Туман ҳокимлигининг истиқболни белгилаш ва ҳисоблаш бўлимидан маълум қилишдики, аксарият майдонларда дон униб чиқиб, экинлар яхши парваришланяпти, ғалла мустақиллигига эришиш йўлидаги тадбирлар собитқадамлик билан бажарилаяпти. Амалда эса ҳақиқий аҳвол билан танишсангиз ёқа ушлайсиз. Ҳамма хўжаликларда аҳвол бир хил эмас. Экинлар парваришига муносабат ўзгача.

— «Экинларни пайҳон қилишга қарши курашни кучайтириш тўғрисида»ги Фармон юзасидан назоратни амалга ошириш мақсадида туман ички ишлар бўлими билан ҳамкорликда қатор текширишлар ўтказяпмиз, — деди туман прокурори Мирзо Нурматов. — Махсус гуруҳларнинг кузатувлари шуни кўрсатадики, кўпгина хўжаликларнинг раҳбарлари бу муҳим ишга совуққонлик билан қарамоқдалар. Буни 57 фуқаронинг 616 бош моли кузги дон экилган майдонларда боқилганлиги ҳақидаги маълумот яққол кўрсатиб турибди. Бундай нонкўрлик оқибатида қарийб 6 гектар экин майдони пайҳон қилинган, хўжаликларга 11172 сўм моддий зарар етказилган.

Шунчалик ҳам ношукурлик бўладими ахир?! Нонкўрлар ўзи ким дерсиз. Улар жазоландиларми, деб сўрарсиз. «Ҳар қимки ёмон бўлса жазо топқусидир», деб жуда топиб айтган Бобур. Суннат Жамолов Темирчи қишлоғида яшашига қарамай, қишлоқдошлари ризқини қиймоқчи бўлди. У 57 бош қўйини тап тортмай Ф. Хўжаев номли жамоа хўжалигининг дон майсалаган майдонларига ҳайдаб юборди. Ўз фойдасини кўзлаган бу шахс лоқайдлиги эвазига қарийб 1,5 гектар майдондаги экинни қўйларга ем қилдирди. У хўжалик, қолаверса, ҳамқишлоқлари 1200 сўм зарар кўришларини хаёлига ҳам келтирмади. Ушбу ҳол бўйича тўпланган ҳужжатлар асосида С. Жамоловга нисбатан жазо кўриш Дўрмон фуқаролар йиғини ҳузуридаги маъмурий комиссияга ҳавола қилинди. Буни қарангки, комиссия аъзолари андишали чиқиб қолишди: 1200 сўм ўрнига 50 сўм жарима солиш билан чекланиб, уни сувдан қуруққина чиқариб олишди.

Бу ҳол Чандир фуқаролар йиғини ва маъмурий комиссия раислари фаолиятида ҳам илдиз отаётгани таажжубланарли. «Ўзбекистон» жамоа хўжалигининг Чандир қишлоғида яшовчи фуқаро Теша Халилов 8 бош қўйини дон экинлари майдонида боқса нима бўпти, осмон узилиб ерга тушибдими, дегувчилар бор экан. «Атиги саккиз сотих ердаги майсани қўйлар еса нима, қайта кўклайди-ку», дегувчилар ҳам топилди.

«30 сўм жарима солсак, қозон яна ёпиқлиқ-да». Эътиборсизликни қарангки, нонни топтаган Т. Халилов хўжаликка 400 сўм зарар етказибдию, «мансабдорлар» ён бериб тураверишибди?!

Аммо ҳақ қарор топиши аниқ! Маъмурий комиссия аъзолари Фармоннинг 3-банди талабини бажармаганликлари аён бўлгандан сўнг туман прокуратураси жиноятчилар иши юзасидан — келтирилган зарарни тўлиқ ундириш ҳақида туман судига даъво қўзғатди.

Яна шуни таъкидлаш керакки, тумандаги Жаббор Сатторов номли жамоа хўжалигига қарашли дон экилган майдонларда туялар пайдо бўлса-да, қўй-қўзи кўзига умуман кўринмаган шахслар унга ҳам эътибор беришмагани ажабланарли. Аммо уни назоратчилар ўз вақтида кўришди-ку. Дон экинларининг пайҳон бўлишига сабабчи кимлигини ҳам аниқлашди. У Пешкў туманидаги «Жингилди» жамоа хўжалиги туябоқари Тухтамурод Примбетов бўлиб чиқди. У айбини ювиш учун хўжалик кассасига 3100 сўмни қуртдек санаб беришга мажбур бўлди.

«Шофиркон» жамоа хўжалиги бош чўпони Сафар Рашидов, худди отасининг ҳақи бордек, 300 бош қўйни тумандаги «Осиё» ширкат хўжалигининг 8-бригадаси даласидаги ғалла майсалари устида яйратиб боқаётганда қўлга тушди. У ҳам қилмишига яраша — 1248 сўм жаримани ўз ёнидан чиқариб беришга мажбур бўлди.

Бир бош бошоқ — бир ҳовуч дон. Шундай экан, баҳор яқинлашаётган шу кунларда экинлар парваришини кучайтирган, уни кўз қорачиғидек асраган ғаллакоргина кўзлаган маррасига етади. Унга шикаст етказишни, молининг тубсиз нафсини ихтиёр этганлар эса ўзи нонга зор бўлиши тайин.

Даврон БАҲРОНОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ХДП — ташаббускорлар партияси

ҲОЛВА ДЕГАН БИЛАН...

СИРДАРЁ ВИЛОЯТИ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ ЧОРВАЧИЛИККА ҚАНДАЙ ОТАЛИҚ ҚИЛИШМОҚДА?

Бу ташаббуснинг бошланганига уч йилдан ошди. Вилоят чорвачилигидаги мураккаб вазиятни назарда тутиб, ХДП вилоят кенгаши, унинг жойлардаги ташкилотлари чорвачиликни ўз оталиғига олди.

Шу давр мобайнида сўзсиз анча ишлар қилинди. Чорвачилик фермаларидаги шароитни яхшилаш, у жойларда ишлаётганларга қулай имкониятлар яратиш, хусусан соғувчилар, молбоқарлар, механизаторларни ижтимоий ҳимоялаш, етиштирилаётган ва давлатга сотилаётган маҳсулотлар устидан қатъий ҳисоб-китоб ўрнатиш, ем-хашак тайёрлашни назорат остига олиш, «Малик», «Шўрўзак», «Бешбулоқ» сингари хўжаликларда пайдо бўлган илғор тажрибаларни оммалаштириш сингари қатор ишлар амалга оширilяпти.

Шунингдек, вилоят партия ташкилотлари фермерлик ҳаракатини ривожлантиришга ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар. Дастлабки йилларда вилоятда чорвачилик билан шуғулланадиган фермер хўжаликларининг сони бармоқ билан санарли эди. Ҳозир эса вилоят бўйича мингдан ортиқ ихтисослашган фермер хўжаликлари бор. Шулардан кўпчилиги чорвачилик бўйича иш олиб бораётган фермерлар. Хусусан, Оқолтин туманида бу борада ибратли натижаларга эришилаётир. ХДП туман кенгашининг биринчи котиби Норбой Жойноқов туман фермерлар ассоциациясининг раиси. Яқинда бу ерда илғор тажрибаларни ўрганиш мақсадида вилоят фермерлари тўпланишди.

Аммо, яқинда вилоят чорвасининг ўтган йилги аҳволи ва бу йилги вазифалар тўғрисидаги масалани муҳокама қилган ХДП вилоят кенгашининг ижроия бюросида анча танқидий гаплар айтилди. Жумладан, уч йилдирки, вилоятда чорвачилик ҳамон орқага кетмоқда. Йилдан-йилга юксалиш ўрнига пасайиш, қолоқлик ҳукм суряпти, дейилди.

Сирдарё вилояти ҳозирги кунга келиб гўшт, сут етиштириш бўйича республикамизда қолоқлардан бўлса, тухум етиштириш буйича энг охирги ўринда турибди. Вилоят хўжаликларининг давлатга гўшт сотиш бўйича ўтган йилги топшириқлари 93,3 фоизга, сут сотиш 73,5, тухум сотиш топшириғи эса 29,9 фоиз бажарилди, холос. Айниқса, Меҳнатобод, Мирзаобод, Ховос туманлари ва Янгиер шаҳридаги хўжаликларда аҳвол ташвишли. Сайҳунобод ва Гулистон шаҳридаги хўжаликларда давлатга сут сотиш шартнома мажбуриятларини бор-йўғи 5-26 фоизга етказа олган хўжаликлар ҳам бор.

Сирдарё тумани бир пайтлар чорвачилик бўйича бутун республикамизга донг таратган эди. Ҳозир эса бу ерда чорвачиликнинг аҳволи кишини ташвишлантиради. Фақат шу йилнинг дастлабки ойидаёқ ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан сут етиштириш 230 тонна камайиб кетганлигини қандай изоҳлаш мумкин. Сайҳунобод ва бошқа қатор туманларда ҳам шундай вазият кўзга ташланмоқда.

Хўш, вилоят чорвачилигида бундай жиддий нуқсонларга йўл қўйилишининг сабаби нимада? деган савол туғилиши табиий.

Ғуломжон Омонов вилоят агросаноат уюшмаси бўлими бошлиғи, шу соҳа мутахассиси. ХДП вилоят кенгаши аъзоси. Хуллас, тажрибали чорвадор ва партия фаолларидан. Унинг таъкидлашича, ўтган йили вилоят хўжаликлари ва фермерлари 60-70 фоиз миқдорида ем-хашак жамғарган, холос. Бошқача қилиб айтганда, вилоят чорвасини озуқа билан тўла таъминлаш учун 57 минг гектар ерда озуқа экинлари етиштирилиши керак эди. Амалда эса бундай экинлар учун 31 минг гектар ер ажратилган. Бунинг устига ана шу майдонлардан ҳам самарали фойдаланиш чоралари кўрилмаган. Экинлардан олинган ҳосилдорлик ниҳоятда паст. 25 минг гектар майдондан такрорий ҳосил олиниши керак бўлган. Лекин бу вазифа ҳам дуруст бажарилмади. Оқибатда қатор туманларда ҳозирнинг ўзидаёқ озуқа етишмаяпти.

Шу туфайли сигирлар, хусусан зотдор молларнинг бош сони камайиб бормоқда. Сигирлардан бузоқ олиш ҳам ачинарли аҳволда. Ўтган йилнинг ўзида вилоят бўйича бузоқ олиш 1872 бошга камайган. Меҳнатобод, Сирдарё, Боёвут, Сайҳунобод сингари туманларда ҳозир ўрта ҳисобда ҳар юз бош сигирдан 60 тадан бузоқ олинаётир. Бу аҳволда чорвачиликни ривожлантириш қийин...

Чорвачиликдаги қолоқликнинг асосий сабабларидан бири мустаҳкам ем-хашак базасининг яратилмаётгани бўлса, иккинчиси, етакчи раҳбар кадрларнинг бу соҳага эътибор бермаётганлигидир.

— Раҳбарларга, бош мутахассисларга таъсир ўтказа олмадик, — дейди Ўзбекистон ХДП Сирдарё тумани кенгаши котиби Дамир Юсупов. — Бундай кайфият, бундай услуб билан чорвачиликни юқорига кўтариш қийин кечади.

Мутахассисларнинг фикрича, қаерда энг аввало хўжалик раҳбари, ХДП котиблари фермаларга тез-тез бориб, у ердаги шароит билан астойдил қизиқиб, қўлларидан келганича ёрдам бериб турган бўлса, ўша ерда аҳвол бирмунча яхши бўлган. Афсуски, ҳамма раҳбарлар ва масъул кишилар ўзларига бириктирилган масъулиятни чуқур ҳис этмаяптилар.

Чорвачиликдаги барча нуқсонлар ва муаммоларни биргина партия ташкилотлари зиммасига юклаб қўйиш ҳам тўғри эмас. Лекин бу соҳа партия ташкилотлари томонидан оталиққа олинган экан, масъулиятни ҳам ҳис қилиш керак. Бунинг учун эса ҳозирдан, яъни йил бошидан озуқа экинлари учун ер ажратиш, уларни экиш-тикишга ҳозирлаш, кадрлар масаласига эътиборни қаратиш лозим. Давр шуни тақозо этади. Энди хомаки ҳисоб-китоблар билан узоққа бориб бўлмайди.

Абдужалил УМАРОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Иқтисодиёт хабарлари

БИР СОТИХ ЕРДАН — 9 МИНГ СЎМ ДАРОМАД

Ҳовлидаги гап кўчага чиқмасину бироқ бошқаларга ибрат бўлар, деган умидда шу таомилга зид бир гапни айтмоқчиман: вилоят гўшт ва сут саноати бирлашмаси раиси Шоҳдор Бобомуродовнинг томорқасида (Термиз шаҳри) февраль ойи бошида помидор қизарди. Томорқа деганимиз — бир қаричча ер. Лекин унга қилинган меҳнатни-ю даромадни айтингда. Бир мисол: сатҳи ўн квадрат метр атрофида келадиган лимонзор уч йил деганда ҳосилга кирди ва хонадонга бу йил 9 минг сўм даромад келтирди.

Хайрулла (унинг касби — иқтисодчи) рўзғорга қайишишда отасидан қолишмас. Олий мактабни битириб қайтгач, уй-жойни ўзи таъмирлади. Ҳунар эгаллади. Энди ғишт териш, сувоқчилик ва дурадгорликда у Самарқанднинг мана-ман деган усталари билан беллашадиган чўти бор.

Хуршидбек бўлса, энди тетапоя юряпти. Қўрадаги ўнтача қўйга хашакни ўзим ташийман деб талпинишидан бобосининг завқи келишини кўрсангиз.

О. УСАНОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

УЙ ҚУРАЁТГАНЛАРГА ЁРДАМ

Бўка туманидаги «Аҳиллик» жамоа корхонаси «Ўзмаиший хизматуюшма» тармоғидаги илғор ташкилотлардан бири ҳисобланади.

Бу корхона уй-жой қуриш, таъмирлаш, мебеллар тайёрлаш, тузатиш бўйича аҳолидан олинган буюртмаларни адо этади. Ўтган йилнинг ўзида аҳолига режадан ташқари 250 минг сўмлик хизмат кўрсатилди.

Эндиликда, «Аҳиллик» жамоа корхонаси ўнга яқин туманларда ўзининг қурилиш материаллари ва ашёлари, халқ истеъмоли буюмлари билан савдо қиладиган фирма дўконларини очди. Дўконларда нисбатан арзон маҳсулотларнинг сотилиши харидорларни мамнун қилмоқда.

Шунингдек, «Аҳиллик» жамоа корхонасига бошқа давлатлардан зарур хом ашёлар келтириш тадбирлари ҳам кўрилмоқда.

М. МИНГУЛОВ.

Тўрақўрғондаги Наманган қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводи жамоаси кенгаши кейинги пайтларда бирмунча ютуқларга эришмоқда. Бу ерда асосан боғдорчилик машина механизмлари тайёрлаш йўлга қўйилган. Шунингдек ана шу техника воситаларига эҳтиёж қисмлари ҳам тайёрланади. Бу ерда умуман 8 турда маҳсулот тайёрланаяпти.

Яқинда бу ерда термос ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Суратда: 1. Термос цехи илғор ишчилари Раъно Деҳқонова билан Муҳаббат Абдураҳимова. 2. Чилангар Тошпўлат Ҳакимов. 3. Тайёр ҳолга келтирилган техника воситалари.

Турғунбек МАҲКАМОВ олган суратлар.

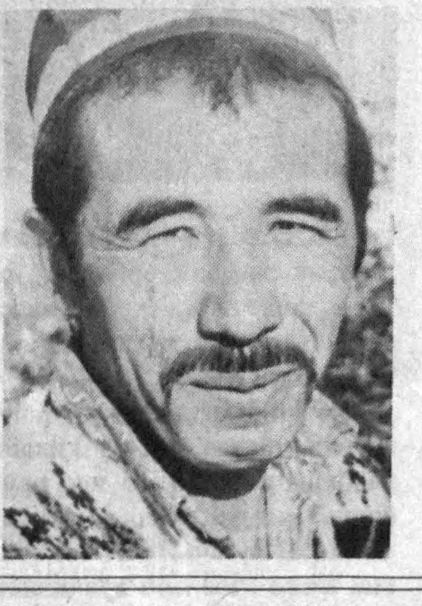

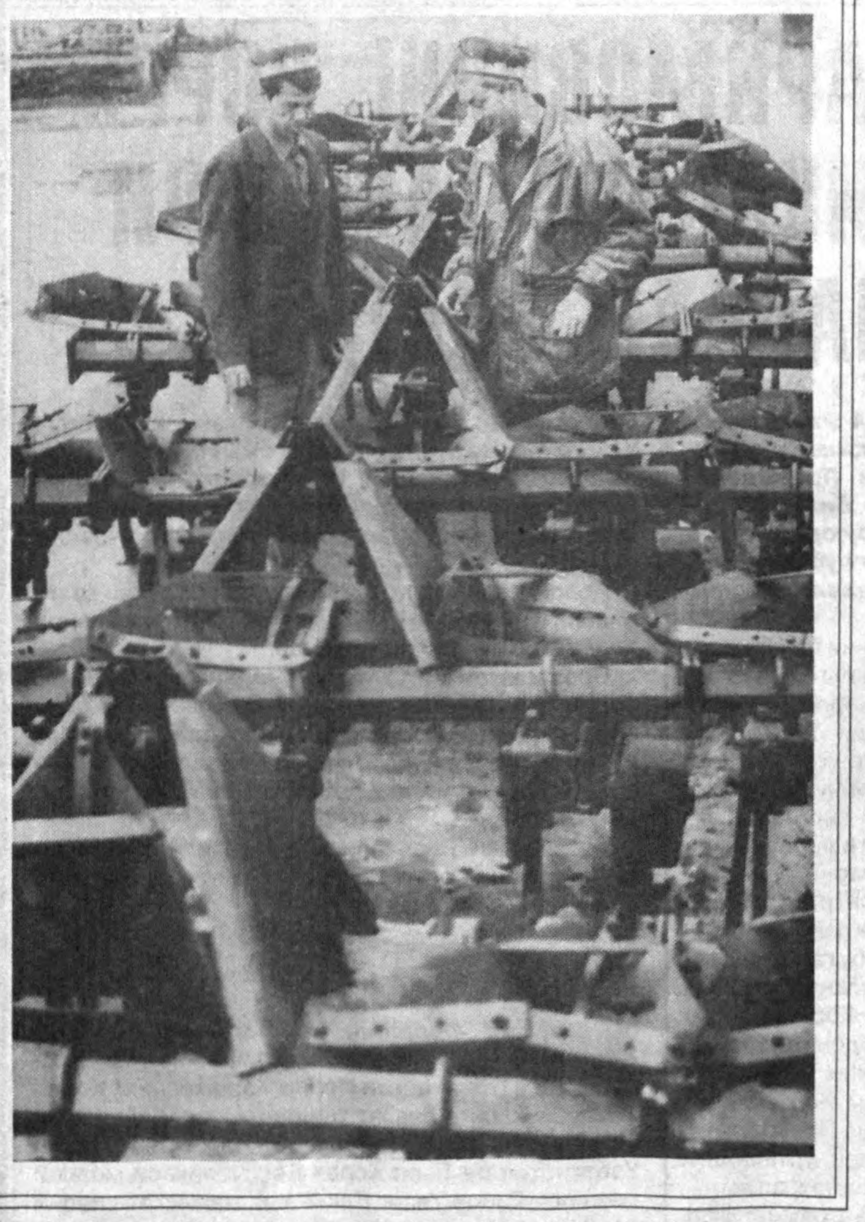

ЎЗБЕК ОЛИМАСИГА — ФРАНЦУЗ ОРДЕНИ

Эллигинчи — олтмишинчи йилларда Фозила Комиловна Ғарб, хусусан Француз адабиёти тарихининг зукко билимдони, етук мутахассиси сифатида маълум ва машҳур эди. Французларнинг улкан адиби Стендаль ҳақидаги монографияси алоҳида китоб ҳолида нашр этилган ва бу илмий иш ўша даврда шу соҳанинг мутахассислари томонидан юксак баҳоланганди.

Эндиликда Ф. Сулаймонова Ўзбекистон Фанлар академиясининг Алишер Навоий номли давлат адабиёт музейининг етакчи ходимаси, филология фанлари доктори. Қадим замонлардан бери Шарқ ва Ғарб ўртасидаги маданий алоқалар тарихини ёритиш борасида катта илмий иш олиб бормоқда.

Яқинда Франциянинг Ўзбекистондаги элчиси жаноб Жан-Поль Везиан ўз ҳукумати номидан ўзбек олимаси Фозила Комиловнага Пальма академияси зобити нишонини топширди.

— Франция маданиятига кўрсатган хизматларингиз учун, Сиз, Фозилахоним, — деди элчи жаноблари, — ҳукуматимиз Бош вазирининг қарорига биноан ана шу олий мукофотга сазовор бўлдингиз. Ўтган ҳафта эса худди шундай мукофот Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги Галина Анатольевна Пугаченковага топширилган эди.

(Ўз мухбиримиздан).

ТАШКИЛИЙ МАСАЛА КЎРИЛДИ

Ўзбекистон ХДП Қонликўл туман кенгашининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди. Пленумда ташкилий масала кўрилди. Жеткиншек Қаипназаров туман ҳокими бўлиб тасдиқлангани учун туман партия кенгаши биринчи котиби лавозимидан озод қилинди. Қорақалпоғистон Республикаси давлат мулкини хусусийлаштириш ва ишбилармонликни қўллаб-қувватлаш комитетининг тумандаги вакили Султонмурод Шоимбергенов Қонликўл туман партия кенгашининг биринчи котиби қилиб сайланди. Пленумда Ўзбекистон ХДП Қорақалпоғистон Республикаси кенгашининг биринчи котиби А. Асанов нутқ сўзлади.

***

Ўзбекистон ХДП Бўзатов туман партия кенгашининг навбатдаги пленумида ташкилий масала кўрилди. Бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан О. Худойназаров туман партия кенгаши биринчи котиби лавозимидан озод қилинди. Туман партия кенгаши ташкилий бўлими мудири бўлиб ишлаган Рустам Хўжаметов Ўзбекистон ХДП Бўзатов туман кенгашининг биринчи котиби этиб сайланди.

Рейимбой ЕШИМБЕТОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

***

ЎзХДП Ёзёвон туман кенгаши пленумида ташкилий масала кўрилди. Й. Абдуллажонов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Ёзёвон туман партия кенгашининг биринчи котиби лавозимидан озод қилинди. Илгари Ёзёвон туман касаба қўмитаси раиси бўлиб ишлаган А. Мирзакаримов Ўз ХДП Ёзёвон туман кенгаши ижроия бюро аъзоси ва биринчи котиби этиб сайланди.

Алишер ИБОДИНОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Муштарий изтироби

ҚАДРИМГА АЧИНАМАН

Мен 43 йил темир йўл хизматида ишладим. 1990 йилда нафақага чиқдим. Оддий кондукторликдан станция бошлиғи лавозимигача кўтарилдим. 34 йил эса Самарқанд темир йўл вокзали бошлиғининг ўринбосари бўлдим.

Хуллас, яқинда оиламга катта хизмати синган қўшнимга Сизрангача битта чипта керак бўлиб қолди. Кассадаги ур-тўполонни кўргач, темир йўл станцияси бошлиғи Маматқуловга мурожаат қилдим. У киши Римма деган кассирга бир энлик хат ёзиб берди.

Кўп қатори навбатда турдим. «Мен билмайман, билет йўқ», деди ойна ортидаги аёл. Воқеага вокзал бошлиғининг ўринбосари Собир Маҳмудов аралашди.

— Икки соатдан кейин ана шу кассага келсангиз билет беради. Мен Риммага қаттиқ тайинладим, — деди у.

Кекса ҳолимга тушдан кейин яна келдим. Навбатим етгач, Римма яна бир баҳона топди-да, мен билан гаплашгиси келмади. Ваҳолонки, кўз олдимда ўнлаб уддабуронлар чипта олиб кетишди. Ноилож тағин Маҳмудовга юзландим. У ўша кассага икки-уч марта кириб чиққач, «Тўхтаб туринг, тўғрилаб беришади» деди. Алқисса, кеч соат 5 га қадар касса олдида буларимча бўлдим. Римма эса сумкачасини кўтариб, нариги эшикдан чиқиб кетаверибди.

Ҳурматли таҳририят ходимлари!

Айтингларчи, бу касса хонимнинг ҳаракати одамгарчиликнинг қайси қоидасига тўғри келади? Наҳотки Самарқанд темир йўл хизмати раҳбарлари учун кекса ҳамкасбларининг қадр-қиммати бир дона чиптага арзимаса?!

Абдуҳамид АҲМЕДОВ,
Самарқанд шаҳар, Лоҳутий кўчасида яшовчи нафақахўр.

ТАҲРИРИЯТДАН: Самарқанд темир йўл вокзалида чипталар тақчил бўлишини эшитганмиз. Бироқ бу ерда меҳр-оқибат ҳам чипта мисол тақчил эканини билмасдик... Начора, бутун умрини темир йўл хизматига бағишлаган меҳнат фахрийсининг дилини ранжитган ўша касса хонимига «Чиптангиз бўлмаса, бир оғиз ширин сўзингиз йўқмиди?» деб танбеҳ берадиган мард топилар Самарқандда?!

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

УИЛЬЯМ ПЕРРИ — ҚАРШИ

НЬЮ-ЙОРК. Америка Қўшма Штатлари давлат котиби Уоррен Кристофор ва мамлакат мудофаа вазири Уильям Перри НАТО аъзоларининг кўпайиб боришига қарши чиқди. Уларнинг «Нью-Йорк таймс» газетасида эълон қилинган қўшма мақоласида Шимолий Атлантика блокига аъзо мамлакатлар зиммасига юкланадиган мажбуриятларга алоҳида эътибор берилади.

УРУШ ТУСИНИ ОЛМОҚДА

КАРАКАС. Эквадор — Перу чегарасидаги қуролли можаро икки мамлакат ўртасидаги жиддий уруш тусини олмоқда. Яқинда Эквадор Перу ҳукуматини можародан анча узоқда жойлашган аҳоли жойларини ҳаводан ўққа тутганликда айблади. Перу ҳарбий раҳбарлари ўз қўшинларини зудлик билан баҳсга сабаб бўлган чегара ҳудудида тўпламоқда.

ҲАРБИЙ ТЕХНИКАЛАР КЕЛТИРИЛДИ

СИНГАПУР. Камбоджанинг Сиануквил бандаргоҳига оғир ҳарбий техникаларнинг иккинчи қисми келтирилди. РАТА-ТАСС ахборот маҳкамасининг хабар беришича, ушбу ҳарбий техникалар Польша ва Чехиядан сотиб олинган Т-55 танклари ва зирҳли машиналардир.

ЖАСАД ҚОЛДИҚЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

ХАНОЙ. Вьетнам пойтахтидаги аэропортда олти нафар АҚШ ҳарбий хизматчиси жасадининг қолдиқларини Америка томонига топшириш маросими бўлди. Улар шу кунгача Вьетнам уруши даврида бедарак йўқолганлар рўйхатидан ўрин олган эдилар. Уларнинг шахси 33-марта ўтказилган Вьетнам—Америка қўшма қидирув экспедицияси чоғида аниқланган.

МИНА ПОРТЛАШИ НАТИЖАСИДА

ДУШАНБЕ. Тожик-Афғон чегарасининг Помир ҳудудини қўриқлаётган Қозоғистон бўлинмасининг тўрт нафар аскари мина портлаши натижасида ҳалок бўлди. Тожикистондаги Россия чегара қўшинларининг матбуот маркази хабар беришича, фалокат сабаблари ўрганилмоқда.

КОНВЕНЦИЯ ТАСДИҚЛАНДИ

МИНСК. Беларус парламенти кимёвий қуроллар ишлаб чиқариш, сақлаш ва қўллашни тақиқлаш ҳақида ҳамда уларни тугатиш тўғрисидаги конвенцияни тасдиқлади. Беларус Ташқи ишлар вазирлиги вакилининг айтишича, мамлакат ҳудудида ўта хавфли бўлган кимёвий моддалар ишлаб чиқарилмайди.

(Жаҳон ахборот агентликлари ва газеталаридан олинди).

Темурнома

ҚИРҚ БЕШ ЙИЛНИНГ БУЮК САБОҚЛАРИ

Амир Темурнинг шахсиятини тавсиф этиш ва унинг жаҳон тарихида тутган ўрнини кўрсатиш масаласи катта тадқиқотлар мавзуи. Бу мавзуни ушбу мўъжаз мақолада ёритиш қийин бўлсада, унинг баъзи тарафлари ҳақида қисқача тўхталиб ўтамиз.

Соҳибқирон бобомиз умрининг 45 йилини от устида ўтказиб, жанг қилган бўлса ҳам буюк маърифатпарвар, динпарвар киши эди. У нафақат Самарқанд ва Мовароуннаҳрда, балки ўз қўл остида мулкининг турли чеккаларида анҳорлар қаздириб, боғу роғлар ва маҳобатли иморатлар барпо қилган. Унинг меъморчилик соҳасидаги фаолияти натижасида меъморчиликда «темурий» услуби юзага келди. Бу услубда солинган иморатлар ҳозир ҳам Ироқ ва Озарбайжондан то Ҳиндистонгача оралиқда қад кўтариб турибди.

Яна бир жиҳати, ул зот қаҳрли бўлса ҳам беҳудага қон тўкмаган эди. Агар бирор кимсага жазо берса, аввал унинг гуноҳкорлигини исботлаб сўнг жазоларди. Темурнинг адолатпарварлиги шу даражада эдики, у ҳатто ўлимга ҳукм қилинган кишини ҳам кечириши мумкин эди. Бундай ҳолларда унга яқин кишилардан бири маҳкумнинг қонини сўраши керак эди. Шундай сўровчи бўлмаганидагина ҳукм амалга ошириларди. Лекин кўп ҳолларда соҳибқироннинг севимли фарзанди Шоҳруҳ мирзо ўртага тушиб, маҳкумларни жазодан қутқариб қоларди. Темур қаҳрини фақат зўравон ва бебошларни қўрқитиш учун ишлатган. Чунки мўғуллар ҳукми остида бўлган барча ерларда зўравонлик, бебошлик, талончилик чуқур илдиз отган эди. Ўша давр шароитида бу ерларда фақат қилич билан тартиб ва интизом ўрнатиш мумкин бўлган. Темурга айб қўювчилар эса аслида XX асрдаги тоталитар тузумнинг маддоҳлари бўлиб, унга шу тузумдаги баландпарвоз, лекин амалга ошмас шиорлар нуқтаи назаридан қараганлар.

Амир Темур халқпарвар султон эди. У доим раъият, яъни фуқаронинг аҳволидан хабардор бўлиб турарди. Беш йиллик юришга кетаётиб Самарқандга мамлакатни бошқариб туриш учун Шоҳруҳ мирзони юборади ва унга бундай насиҳатлар қилади: «Аввал насиҳат улким, анда борсанг ўзингдин ғофил бўлмағил ва раъият аҳволидин хабардор бўлғил. Иккинчи улким, тоат ва ибодатда комиллик қилғайсен. Ҳар вилоятдаким, девон ва зобит ва даруға қўйсанг мўмин ва мусулмон кишини қўйғил ва андоқ кишини қўймағилким, мусулмонларга зулм қилғай. Агар билсангки зулм қилиб турур, ул золимни тирик қўйма».

Ўзи ҳарбий юришлардан қайтиб келганидан сўнг шаҳар аҳлидан кимлар зулм қилганлиги ҳақида сўраган ва золимларнинг жазосини берган.

Яна бир муҳим жиҳати, у киши илм аҳлига ҳам катта ҳомийлик қилганлар. Унинг ўзи тарих, астрономия ва математикани севарди. Ҳарбий юришлари пайтида ҳам, Самарқандда ҳам олимларни ҳузурига тўплаб, улар билан баҳслар уюштирарди. Бу баҳсларда у хотирасининг ўткирлиги ва мулоҳазаларининг кучлилиги билан атрофдагиларни ҳайратда қолдирарди. Даврада зукколик кўрсатган кишига бутун умрига етуклик ҳадялар қиларди.

У уламоларни катта ҳурмат қилиш билан бирга хушомадгўйликни ёқтирмасди. Уларнинг маслаҳатларига қулоқ соларди. Чунончи, 1403 йил кузида Амир Темур Озарбайжондаги Байлақон шаҳрида бутун Эрону Турондан номдор уламо ва фузалоларни тўплаб, бир йиғин уюштиради ва уларга бундай мурожаат этади: «Уламо ҳар замонда подшоҳларға буюк насиҳатлар қилғонлар ва хайрли ишларға тарғиб қилғонлар ва номуносиб ҳаракатни манъ этконлар. Бу асрда сизлар ҳеч иршод қилмайдурсизлар. Ва не қилмоқ ва не қилмамоқ хусусида менга ҳеч нимарса демайсизлар».

Шунда уламолар соҳибқиронга хушомад билан жавоб қилиб, унинг барча ишлари тўғри ва ҳақ, насиҳатдан халос деганларида, соҳибқирон уларга эътироз билдириб, дейди: «Сиз менга хушомад дерсизлар. Ва бу хушомад сўзларингиз менга хуш келмас. Ва бу сўзни сизларга анинг учун демадимки, аҳл менга муътақид бўлғай ё менга андин фойда бўлғай. Худонинг иноятидин ишимиз андин ўтуб турурким, мундоқ нималар бизга эҳтиёж бўлғай. Менинг мақсудим бу турурким, сизлар ҳар бирингиз бир вилоятдин келгонсиз. Албатта, ул вилоятнинг йахши-ямонидин хабардорсиз. Даруға ва девондин не нимаким воқиъ бўлуб турур, менга шарҳ қилинглар. Агар шаръ била адл қилмайдурлар, баён қилинглар, то фикрини қилғаймен. Мутақаллиблар ва ситамкорларнинг иликларини (қўлларини-муал.) ожизу фақир ва мискинлардин қисқа қилдурғаймен».

Соҳибқирон шу мажлисдан сўнг илму тақво ва зуҳду фатвода машҳур бўлган бир жамоат кишини девон билан бирга ҳар бирини бир вилоятга юбориб, у ерлардаги раъият, фуқаро мискинларнинг аҳволларидан хабардор бўлишларини буюриб, дейди: «Бу чоққача бизнинг ҳамиятимиз ул эрдиким, оламни очқайбиз. Шукур худойғаким, наким хотиримиз тилади муяссар бўлди. Эмдидин сўнг ҳимматимиз улдурурким, халойиқ рафоҳият ва фароғатда бўлғайлар. Ва олам ободон ва маъмур бўлғай. Ғараз бу сўздин мақсуд бу турурким, эл мундин нари ҳар неким воқиъ бўлса арз қилғай. Албатта, то анинг дафъини қилиб, неким беҳбуд турур, қилғайбиз».

Амир Темурнинг фан, маърифат ва маданият соҳасидаги саъй-ҳаракатлари XV асрдаги «мусулмон Ренессанси» деб аталган илмий, маърифий ва маданий юксалишга олиб келди. Улуғбек, Қозизода Румий, Жамшид Коший, Али Қушчи, Мавлоно Жомий, Алишер Навоий, Беҳзод, Бобур ва Бобурийлар ана шу Ренессанснинг маҳсуллари эдилар.

Биз бу мақоламизда Амир Темур фаолиятига оддий бир назар ташладик. Шубҳасиз, соҳибқироннинг 660 йиллик юбилейи муносабати билан боғлиқ баъзи қўлёзма асарлар ва китоблар нашр этилади. Лекин қолган қисқа вақт бу тарихни ўрганиш ва тадқиқ этиш учун етарли эмас, бунинг учун йиллар сафланиши керак. Яна шуни ҳам айтиш кераккки, Темур тарихига алоқадор кўплаб қўлёзма асарлар хорижда Туркия, Германия, Франция, Англия, Испания ва Италия кутубхоналарида сақланмоқда. Демак, ўша асарларнинг микрофильмларини келтириш учун бу мамлакатларга экспедициялар уюштириш керак ва келтирилган микрофильмлар асосида ЎзФА Шарқшунослик институти қошида «Амир Темур қўлёзмалар фонди» ташкил қилиш керак.

Ундан ташқари соҳибқироннинг қаламига мансуб бўлмиш икки асар «Тузуклар» ва «Таржимаи ҳоли» («Зафар йўли»)ни қайта нашр этиш ҳам мақсадга мувофиқ бўларди.

Азиз ватандошлар! Бугун намозшом билан хуфтон оралиғида буюк бобомиз боқий бўлганига роппа-роса 590 йил тўлади. Ўша дамда Қуръони каримдан калима келтириб, марҳумни ёд этинг, зеро, руҳи поки шод бўлғай.

Ашраф АҲМАД,
тарих фанлари доктори, Беруний мукофоти лауреати.

Тўйхат ўрнида

ДРАМАТУРГИЯМИЗ ДОМЛАСИ

Адиблар ва шоирлар каби адабиётшуносу мунаққидларнинг ҳам ўзи суйган, ўзи истаган доимий мавзулари, масалалари бўлади. Агар айрим олимлар адабиётшуносликнинг барча йўналишлари бўйича мулоҳаза юритса, айримлари ё наср, ё шеърият ёки драматургия жанрлари атрофидагина фикр юритадилар.

Бироқ, бу дегани гап уларнинг қарашлари чегараланган, бошқа масалалар хусусида атрофлича мулоҳаза юритолмайди дегани эмас. Аксинча, ҳар соҳадан бир шингилдан кўра, у ёки бу муаммони атрофлича, кенг ва чуқур илмий таҳлил этиш кўпроқ самара беради. Филология фанлари доктори, профессор Ҳафиз Абдусаматов бугун табаррук 70 ёшга тўлган кунда бундай фикрларни айтишимизнинг боиси бор, албатта. Кузатишимизча, бирор бир ўзбек адабиётшуноси ёки мунаққиди Ҳафиз акадек ўзбек драматургияси масалалари билан бунчалар чуқур ва бир умр шуғулланганлиги камдан-кам ҳодиса. Чиндан ҳам унинг илмий мақола ва китобларининг бариси ўзбек драматургиясининг гоҳ умумий, гоҳ тарихий масалаларига, театр танқидига бағишланганлиги билан алоҳида фарқланиб туради. Драматургиямиз тадқиқотчилари сифатида қалам тебратган Турсун Собиров, Бердиали Имомов, Баҳодир Ғуломовлардан олим Ҳафиз Абдусаматовнинг алоҳида ажралиб турадиган томони шундаки, у Абдулла Қаҳҳор, Уйғун ҳамда Комил Яшин каби забардаст драматургларнинг асарларини ўз илмий таҳлилларига асос қилиб олди. Бу борадаги хизматларидан яна муҳими, олим янги пайдо бўлган ҳар бир драматик асарга доимо биринчи бўлиб муносабат билдиради. Домла ўзи қизиққан драматургия жанрига ана шундай фаоллик билан муносабатда бўлиб келди. «Уруш даври драматургияси» (1952) мавзуидаги номзодлик диссертацияси ҳам бу жанрга қизиқишининг дастлабки меваси, деса бўлади. Олим драматургиянинг муҳим компоненти —конфликт муаммосини тадқиқ этиб, изланишлар олиб борди. «Улуғ Ватан урушидан кейин совет драматургиясида конфликт масаласига доир» катта бир асари вужудга келди. Худди шу асари билан у ўзбек адабиётшунослигида биринчи бўлиб мазкур жанрнинг назарий масалаларига эътиборни қаратди. Олим 1957 йилда чоп этилган «Абдулла Қаҳҳор ҳаёти ва ижоди ҳақида» асари ва айниқса, М. Самадов билан биргаликда ёзиб, 1964 йилда чоп эттирган «Яшин» монографиясида ҳам ўзбек драматургиясига оид қатор масалаларни таҳлил этишга эришди. Шунингдек, Баҳром Раҳмонов ҳақидаги ва бошқа қатор илмий асарларида олимнинг драматургия соҳасидаги илмий-ижодий изланишлари янада кенгая боргани кўринади.

Мунаққиднинг илмий-ижодий йўналишларидан яна бири — бу ўзбек адабиётида «Традиция ва новаторлик» масаласига доирдир. Бу масалани ёритиш Ҳамза ва Яшин ижодларидаги, аниқроғи драмаларидаги анъанавийлик ва новаторлик кўриб чиқилади.

«Ҳаёт , адабиёт, театр» (1978) китобида Ҳафиз Абдусаматовнинг турли йилларда ёзилган мақола, тақриз, адабий ўйлари жамланган. Энди олим бу ўринда фақат драматургияни эмас, ўзбек миллий театри муаммоларини ҳам кўтариб чиқди. Олимнинг илмий-ижодий хазинасини безаб турган яна бир асари — бу «Ўзбек совет сатираси масалалари» китобидир. Асар олимнинг докторлик диссертацияси асосида юзага келди. Китобда кам ўрганилган мазкур соҳа кенг ёритилган.

Ҳафиз Абдусаматов турли катта-кичик лавозимларда, жамоатчилик хизматларида ўта банд бўлишига қарамай йигирмадан ортиқ салмоқли илмий асарлар, юзлаб мақолалар ёзди. Олимнинг илмий ижоди ўзбек адабиётшунослигига салмоқли ҳисса бўлиб қўшилади, дея оламиз. У устоз ва мураббий сифатида ўнлаб фан номзодлари ва фан докторларига раҳбарлик қилиб келди. Шогирдларининг кўплари у яратган драматургияшунослик мактабини бойитишга хизмат қилаётганлиги ҳам қувончлидир.

Назира ОДИЛОВА,
Ҳақназар ХАЛИЛОВ,
Абдулла Қодирий номидаги Тошкент Давлат маданият институти катта ўқитувчилари.

МОСКВА ШАҲРИДАГИ ВАТАНДОШЛАРИНГИЗ — "МОСБИЗНЕС" АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИ ЮРИДИК ШАХСЛАРГА ҚУЙИДАГИ ХИЗМАТ ТУРЛАРИНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ

— Россия барча ҳудудларида ҳар хил турдаги саноат маҳсулотларини сотишга кўмаклашиш;
— аҳоли эҳтиёжи учун зарур бўлган маҳсулотларни етказиб бериш, бинобарин, турли асбоб-ускуналар, уларнинг заҳира қисмларини енгил саноат маҳсулотлари (хомсурп, йигирилган ип ва бошқалар)га айирбошлаш;
— кенг турдаги саноат ва озиқ-овқат маҳсулотларини шартнома асосида Россия, Франция, Туркия, Болгария, Испания, Германия ва бошқа мамлакатлардан келтириб беришни уюштириш.

БИЗ БИЛАН ҲАМКОРЛИК ҚИЛИШ СИЗ УЧУН ИШОНЧЛИ ВА ФОЙДАЛИДИР!

Ҳозирда Тошкент шаҳридаги омбордан қуйидаги маҳсулотларни харид қилишингиз мумкин:
— Франция атирлари: "Леди Шанхай", "Сплендид", "Дивина" — 25 мл. "Камелия" — 15 мл;
— Шампунь (Франция маҳсулоти) — 1000 мл.
— Ҳиндистонда ишлаб чиқарилган аёлларнинг чарм сумкаси.
— Туркия маҳсулоти бўлмиш эркаклар ва болалар жемперлари.
— Айланаси (диаметри) 51, 57 ва 76 мм. бўлган металл қувурлар.
— Қалинлиги 2, 3 мм. бўлган металл тунукалар (металлопрокат).

Мурожаат учун телефонлар:
(095) 251-05-62, 251-11-32, факс: 251-12-83
"МОСБИЗНЕС" АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИ.
(3712) 45-80-42, 45-82-49
МЧЖ "СИНТЕЗ — АФ"

UZDUNROBITA cellular

AMPS тизими /АТС - 30/ уяли телефон алоқаси абонентлари диққатига!

"Уздунробита" қўшма корхонаси реконструкция бўйича ўтказилаётган тадбирлар доирасида AMPS /АТС - 30/ уяли алоқа тизими станция асбоб - ускуналарида созлаш ишларини амалга оширмоқда. Шу муносабат билан асбоб-ускуналар тизими 1995 йилнинг 10 мартигача барқарор ишламайди.

Вужудга келган вақтинчалик ноқулайликлар учун абонентлардан узр сўраймиз.

"УЗДУНРОБИТА" ҚЎШМА КОРХОНАСИ.

"ГУЛ-КОН"
"ЧИМЁН" САЙЁҲЛИК МАЖМУИНИНГ ВАКОЛАТХОНАСИ
"ГУЛ-КОН" САЙЁҲЛИК ФИРМАСИ
ТАКЛИФ ЭТАДИ:

— Чимёндаги сайёҳлик мажмуида дам олиш, гурух ва якка тартибдаги йўлланмалар, хизмат кўрсатишнинг барча турлари;
— Москвага поездда ёки самолётда сафарлар;
— Кисловодск, Ялта ва Ессентукидаги "Ўзбекистон" санаториясида даволаниш учун йўлланмалар (йўлкираси билан биргаликда);
— Тошкент бўйлаб экскурсиялар, Самарқанд ва Бухорога сафарлар.
Ҳақ тўлаш шакли — турлича.

Манзилимиз: Тошкент, Мовароуннаҳр кўчаси, 4 (собиқ Пролетар кўчаси). 3-йўлак, 3-қават. Йўналиш: "Амир Темур" метро бекати. Курантнинг қаршисида.
Телефонлар: 32-20-10, 33-73-84.

ДИҚҚАТ!

Ҳурматли 1964 йил Тошкент Халқ хўжалик институти қишлоқ хўжалик муҳосиблиги бўйича 1-2-3 гуруҳларни битирган талабалар! Сизларни 1995 йил 15 март куни соат 10дан 14гача Тошкентдаги "Чорсу" меҳмонхонасига кираверишда оилангиз билан кутамиз.

ОРЗИҚИБ ҚОЛИШАДИ ҚАДРДОН МАРҲАМАТ!

Салом ва эҳтиром билан
Аҳмаджон ЎРОЛОВ,
Бойхонбой УСМОНОВ.

Иштихон консерва заводи жамоа корхонасига айлантирилади. Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой муддат ичида қабул қилинади

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН!

Тошкент чинни заводи маъмурияти, касаба уюшмаси ва меҳнат жамоаси собиқ цех бошлиғи, нафақахўр **Миновар Жабборовна ҚОДИРОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан марҳуманинг оила аъзоларига ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 20

ЎзТВ I
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Мультфильм.
18.25 «Мулкдор».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Осойишталик посбонлари». Республика Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади...
19.40 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Кино ва болалар».
21.50 «Унутилмас сатрлар». Мискин.
22.30 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадур Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 21-қисм (Миср Араб Республикаси).
23.15 — 23.40 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II
«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 Болалар учун. «Кўзмунчоқ».
19.00 «Излаган имкон топади».
19.30 Шифокор билан мулоқот.
20.15 «Шоҳсупа сари».
20.45 — 23.00 «Жар». Бадиий фильм. 1— 2-сериялар.

ЎзТВ III
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Ёшлик» студияси. «Меҳр».
*
«ОМАД» таништиради:
20.30 «Совға».
21.00 «4/8». Мусиқий кўрсатув.
21.15 Жаҳон географияси.
22.05 «Панорама».
22.35 Эълонлар.
22.40 Видео — «О».
00.20 Эълонлар.
00.25 «Курьер».
00.35 «...яна об-ҳаво ҳақида».
00.55 «Постфактум».
01.05 — 01.25 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ
18.00 «Япония А. Калошин билан».
18.30 «50 йил муқаддам ушбу кунларда».
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Тиғиз пайт».
19.30 «Шаддод Роза». Телесериал (Мексика).
19.55 «Э. Хемингуэй билан бир кун». Г. Боровикнинг муаллифлик кўрсатуви.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.40 — 21.55 «Спорт уик-энди».
21.00 «Время».
21.40 «Илк манбадан».
21.55 «Гол».
22.25 — 23.10 1995 йил қўшиқлари.

СЕШАНБА, 21

ЎзТВ I
7.00 — 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 Буюк Ғалабанинг 50 йиллигига. «Кичик сержант». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Физика.
11.00 Немис тили.
11.20 «Чимён, йил фасллари». Телефильм.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Адабиёт.
12.00 «Ёшлик» студияси. «Фахрийлар — фахримиз».
12.30 — 14.30 «Синов даври». Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Суварак». Мультфильм.
18.20 «Маърифат бешиги». Тошкент Давлат университетининг 75 йиллигига.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Мусиқий дақиқалар.
19.40 «Санъат олами».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Олий Мажлис: у қандай бўлади?»
21.20 Ўзбекистон халқ ҳофизи Очилхон Отахонов куйлайди.
22.30 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадур Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси: 22-қисм.
23.10—23.35 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:
18.30 «Мультфейерверк».
19.00 «Жаҳон ҳайвонот боғлари».
19.20 Янгиликлар.
19.25 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.45 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
20.10 Видеогид.
20.30 «Теле-ателье-шоу».
20.40 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.20 «Кинонигоҳ».
23.00—23.20 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).

ЎзТВ III
18.10—19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Ёшлик» студияси. «Гул ва қурол...»
20.25 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
*
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
21.15 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
21.35 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.35 «Туризм маршрутлари бўйлаб».
23.15 «Юксалиш».
23.50—00.10 «Би-Би-Си» янгиликлари.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ
6.30 — 9.00 «Тонг».
***
18.00 «Кўҳна майдон сири».
18.30 «СБ» жумбоғи».
18.40 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Тиғиз пайт».
19.30 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.55 «Мавзу».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!

ЧОРШАНБА, 22

ЎзТВ I
7.00 — 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 «Травканинг саргузашти». Бадиий фильм.
10.05 «Олтин водий куйчиси». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
10.30 Ўқув кўрсатуви. Умумий биология.
11.00 Анвар Эшонов. «Жанггоҳларда қолган жонлар». Адабий композиция.
11.40 Янги алифбони ўрганамиз.
12.10 Ер ва диёр тароналари.
12.40 — 14.40 «Ёшлик» видеоканали.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Жасур чўпон бола». Мультфильм.
18.20 «Тафаккур» журнали — меҳмонимиз.
18.45 Спорт хабарномаси.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Хотира». Шарофуддин Шарипов.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. «Экранда — Жиззах вилояти».
21.40 Юнус Ражабий номидаги мақом ансамбли ижросида Навоий ғазаллари билан айтиладиган ашулалар.
22.30 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадур Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 23-қисм.
23.15 — 23.40 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II
«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 «Ўз ҳақингда гапир...»
19.00 «Бизнес-банк».
19.15 «Ёдингдами, дўстим...»
19.30 «Оқ соя».
20.00 «Ҳамкасблар».
20.30 «Тошкент оқшомида».
21.30 — 22.20 «Фильмлар ва тақдирлар». Кинокўрсатув (рус тилида).

ЎзТВ III
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Истиқлол ва мафкура».
20.25 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
*
«ОМАД» таништиради:
21.15 — 00.15 «Спорт қитъаси».

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ
6.30 — 9.00 «Тонг».
***
18.00 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
18.45 «Ким аслида ким?». XX аср. Ф. Порше.
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Тиғиз пайт».
19.30 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.55 «Кинопанорама».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.40 «Монолог».
21.55 — 23.15 Буюк Ғалабанинг 50 йиллигига бағишланган концерт.

ПАЙШАНБА, 23

ЎзТВ I
7.00 — 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 Буюк Ғалабанинг 50 йиллигига. «Огинский полонези». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Физика.
11.00 Қўчқор Бекмуродов. «Шеърият — эзгу эҳромим».
11.20 Инглиз тили.
11.50 Чолғу куйларидан концерт.
12.20 «Ҳуқуқингизни биласизми?»
12.40 — 14.40 «Биз танлаган йўл». Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Мультфильм.
18.25 «Миразиз куйлаганда». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Мерос». Ўзбекистон халқ шоири Чархий таваллудининг 95 йиллигига.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси сессиясида.
21.40 «Адолат қомуси». Ҳужжатли-публицистик видеофильм премьераси.
22.10 «Бир жуфт қўшиқ».
22.30 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадур Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 24-қисм.
23.10 — 23.35 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:
18.30 «ОМАД» тақвими.
18.35 «Жозиба».
18.55 «Бир шингил ҳангома».
19.05 «Ишингиз бароридан келсин!»
19.20 «Муҳаббатга ошно қалблар».
19.40 «Теле-ателье-шоу».
19.50 Видео янгиликлари.
20.15 Янгиликлар.
20.20 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.05 «Кинонигоҳ».
22.45 — 23.05 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).

ЎзТВ III
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Бевосита мулоқот».
20.40 «Бу бўстон аро...»
21.15 Эстрада калейдоскопи.

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
21.55 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
22.15 — 23.15 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ
6.30 — 9.00 «Тонг».
***
18.00 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.35 «50 йил муқаддам ушбу кунларда».
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Тиғиз пайт».
19.30 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.55 «Эслаб, излаб». К. Шульженко.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.35 «Москва, Кремль».
22.00 — 23.35 «Тирикларни чорлайман». Ғалабанинг 50 йиллигига. «Фронтдан салом». Телевизион бадиий фильм (1983 й.).

ЖУМА, 24

ЎзТВ I
7.00 — 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 «Айтайлик, сен капитансан». Бадиий фильм.
10.05 «Ёшлар билан юзма-юз».
10.45 «Сиҳат-саломатлик» почтасидан.
11.15 Немис тили.
11.35 «Бир дунё болалармиз».
12.05 Дутор ва танбур тароналари.
12.35 Футбол. «Пахтакор-79» хотира турнири.
13.25 — 14.00 «Актёрлар ва роллар». Ҳамза номидаги Қўқон мусиқали драма театри актрисаси Саодат Сайфуддинова.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Мактаб ўқувчилари учун. «Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб...»
18.35 «Умид». Ҳужжатли фильм. Премьера.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Фан уфқлари».
19.50 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси сессиясида.
22.30 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадур Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 25-қисм.
23.15 Ўзбек куйларидан концерт.
23.50 — 00.15 «Ўзбекистон» ахбороти.

ЎзТВ II
«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 Болалар учун. «Учқун».
19.00 «Самарали изланишлар».
19.30 «02» тўлқинида.
19.55 «Билиб қўйган яхши».
20.20 «Рақслар қанотида».
20.40 — 22.50 «Тонг олдида». Бадиий фильм. 1-2-сериялар.

ЎзТВ III
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Ислоҳот ва масъулият».
20.25 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
«ОМАД» таништиради:
21.15 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.55 «Кимга қанақа?»
22.35 «Даракчи».
22.45 Эълонлар.
22.50 Видео — «О».
00.30 — 00.50 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ
6.30 — 9.00 «Тонг».
***
18.00 «Инсон ва қонун».
18.30 «50 йил муқаддам ушбу кунларда».
18.50 Янгиликлар.
19.00 «Бомонд».
19.25 «Шаддод Роза». Телесериал.
19.50 «Мўъжизалар майдони».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.40 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
22.05 — 23.10 «Детективлар клуби»да. «Машҳур детективлар». Телевизион бадиий фильм. 1-фильм — «Месье Лекок» (Франция, Швейцария, Германия).

ШАНБА, 25

ЎзТВ I
7.00 — 9.0 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 «Ким топди?» Телевизион кўрик-танлов.
10.10 «Соғлом авлод учун».
10.30 Исо Меликзода. «Ўзганинг онаси». Телеспектакль.
11.25 «Фарзанд — умид юлдузи».
11.55 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи» почтасидан.
12.55 Ҳамза номидаги мусиқа билим юрти талабаларининг концерти.
13.35 «Мавсум тараддуди». «Пахтакор» клуби вакиллари билан учрашув.
14.25 — 16.25 «Тимсол» видеоканали.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Эртаклар — яхшиликка етаклар...»
18.30 «Алпомиш авлодлари».
18.45 Спорт хабарномаси.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Лирик концерт.
20.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ артисти Коммуна Исмоилова.
22.00 «Рамазон қўшиқлари».
22.30 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадур Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 26-қисм.
23.10 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
23.20 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:
9.00 «Мультфейерверк».
9.30 «Жаҳон ҳайвонот боғлари».
9.50 Янгиликлар.
9.55 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
10.15 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
10.40 Видеогид.
11.00 «Теле-ателье-шоу».
11.10 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
11.50 «Кинонигоҳ».
13.30 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).
13.50 — 18.30 «Спорт қитъаси»
*
«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.10 «Акс-садо».
19.40 «Антенна».
20.10 «Менинг кўчам...»
20.30 «Маски - шоу».
20.50 «Кинематограф».
22.30 — 22.35 «Хотима».

ЎзТВ III
10.00 Ғалабанинг 50 йиллигига. «Мардлик—мангулик». «Ёшлик» студиясининг видеоканали.

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
12.30 — 13.15 «Вариацияли мавзу».
***
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Фазилат».

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
20.30 «Рангинкамон» (тожик тилида).
21.15 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
21.40 «Мусиқий жилолар».
22.05 «Би-Би-Си» янгиликлари.
22.20 «Ўзбекистон — қадрдон уйимиз». Украин ва белорус қўшиқларидан концерт.
23.20 — 23.35 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ
18.00 «Брэйн ринг».
18.50 «Улкан сайёра».
19.45 «Бешинчи бурчак». Телесериал. 3-серия («Коламбия пикчерс»).
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 «Время».
21.45 — 22.45 «Каин ва Авель». Телесериал. 3-серия («Коламбия пикчерс»).
22.45 — 23.25 «Зиновий Гердт ҳикоя қилади...» Ҳажвий кўрсатув.

ЯКШАНБА, 26

ЎзТВ I
7.00 — 9.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 «Қувноқ стартлар».
9.40 «Қоши қаро кундузмисан?» Эгамберди Тўраев.
10.00 «Ёшлик» студияси. «Ватанимга хизмат қиламан».
10.30 «Табаррук қадамжолар...» Адабий кўрсатув.
10.50 А. Фитрат. «Абулфайзхон». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
12.20 «Кино таҳририяти» почтасидан.
13.05 Футбол. «Пахтакор-79» хотира турнири.
13.50 — 15.50 «Санъат сеҳри». Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Ўйла! Изла! Топ!»
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ҳафтанома» (рус тилида).
19.30 Эълонлар.
19.35 «Ойнаи жаҳонда...»
19.55 «Кино кўзгуда акс этган санъат». Кинокўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 ЎзТВ хазинасидан. «Назм ва наво». Машраб лирикаси.
22.30 Муборак Рамазон туҳфаси. «Муҳаммадур Расулуллоҳ». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 27-қисм.
23.10 — 23.40 «Ҳафтанома».

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:
10.00 «Омад» тақвими.
10.05 «Жозиба».
10.25 «Бир шингил ҳангома».
10.35 «Ишингиз бароридан келсин».
10.50 «Муҳаббатга ошно қалблар».
11.10 «Теле-ателье-шоу».
11.20 Видео янгиликлари.
11.45 Янгиликлар.
11.50 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.35 «Кинонигоҳ».
14.15 — 14.35 Жаҳон янгиликлари («Эй-Би-Си»).
***
17.00 «Совға».
17.30 «4/8». Мусиқий кўрсатув.
17.45 Жаҳон географияси.
18.35 Эълонлар.
18.40 Видео — «О».
20.20 Эълонлар.
20.25 «Курьер».
20.45 «... яна об-ҳаво ҳақида».
20.55 «Постфактум».
21.05 Жаҳон янгиликлари.
21.25 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари.
21.35 «Панорама».
22.05 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
22.15 «Даракчи».
22.25 Эълонлар.
22.30 — 00.10 Видео — «О».

ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
9.00 Мультфильмлар.
9.40 «Жонли сайёра».
10.00 «Олтин атиргул» ғори». Кўп сериялли телевизион бадиий фильм (Италия). 5-серия (рус тилида).
10.50 «Коллекция».
11.10 «Ташрифлар ва таклифлар».
11.40 «Мюзик-холл».
12.00 Кинематограф».
13.40 — 13.45 «Хотима».
***
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Ёшлик» студияси. «Ёшлик оқшоми».

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
20.20 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.45 «Дурдаршн» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.45 «Би-Би-Си» янгиликлари.
22.00 «Бу ажиб дунё».
22.20 — 22.45 «Си-Эн-Эн» янгиликлари

«ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ
17.30 «Саёҳатчилар клуби».
18.15 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.30 «Уолли қаерда?», «Чипманслрнинг саргузаштлари». Мультфильмлар.
19.35 «Бутун Россия».
20.05 Луи де Фюнес ва Жан Марэ «Ғазаби қўзиган Фантомас» бадиий фильмида (Франция, 1965 й.).
22.00 — 22.50 «Якшанба». Ахборот-публицистик кўрсатуви.

Ҳидоят чорлови

РАМАЗОН РЎЗА ИЛА ГЎЗАЛ

Таҳририят кўп сонли муштарийлар илтимосини инобатга олиб, муборак Рамазон ойи ва рўза тутишнинг хосияти ҳақида маълумотлар бериб боришни лозим топди. Мақсадимиз — иймон, эътиқод, ҳалоллик, тўғри сўзлик сингари инсоний фазилатларни тарғиб қилишдир.

Рўза — меҳмон, ўттиз кун тез ўтиб кетади. Рўза якка шахсни маҳлуқлик даражасига тушишдан сақласа, иймон-эътиқодли аъзолар тайёрлаб бериб, жамиятнинг инсоний, маданий даражасини оширади, уни турли ёмонликларга гирифтор бўлишдан сақлайди. Рўза ислом рукнларидан бири бўлиб, унинг сири ва манфаатини рўза тутганлар яхши биладилар. Рўзадор Оллоҳ таологa чин қалбидан талпинади. Намозхон одамнинг намоз ўқиганини ўзгалар кўради, аммо рўзадорнинг овқат емасдан юргани фақат парвардигори оламга аёндир. Шунинг учун рўзадор жаннатда ҳам сирли равишда пайдо бўлар экан. Жаноби сарвари олам саллоллоҳу алайҳи ва саллам, рўза жаннат оловига пардадир, деб марҳамат қиладилар. Рўза даврининг гўзаллик нуқтасига, ҳикматига эътибор берингки, рамазон ойида инсонни ҳақ йўлдан оздирувчи, шариат йўлидан тойдирувчи шайтон алаҳилаъна ҳибсга олинар экан. Инчунун, рўза ойи давомида ҳар бир мўъминнинг кўнгли шайтон васвасасидан холи бўлади. Инсонлар орасида гина-кудрат, ҳасад, ғийбат, фитна, уруш, сўкиш, жанжал-тўпалон, яъни шайтоний одатлар бўлмайди. Жамиятимиз покланади. Пайғамбаримиз Муҳаммад мустафо саллоллоҳу алайҳи ва саллам, агар умматим рамазондаги хислатларни билганда эди, йилни ҳаммасини рамазон бўлишини орзу қиларди, деб марҳамат қиладилар. Демак, жаноби сарвари олам саллоллоҳу алайҳи ва саллам, рўзадор учун икки хурсандчилик мавжуд, бири рўзадорнинг нафси бўйсундирилганидан бўлса, иккинчиси раббисига дучор бўлганида рўза тутганлиги билан хурсанд бўлади, дедилар.

Ким рўзани адо этса, Оллоҳ таоло олдидаги бурчини адо этган бўлади ва ҳар икки дунё саодатига эришади. Рамазон келса жаннат эшиклари очилади, дўзах эшиклари ёпилади. Ҳақ таоло барчамизга рушду ҳидоят, юртимизга тинчлик, барокат ва тараққиёт ато этсин.

Зиёвуддин ҳожи ЗАЙНИДДИНХОН ўғли, тиббиёт фанлари доктори, профессор.

Меҳмон отангдан улуғ

ТУРОНЗАМИН ЛАЗЗАТИ

Мовароуннаҳр халқи ёки Туронзамин давлатларида азалий бир ўхшашлик бор. У ҳам бўлса меҳмоннавозлиқ. Меҳмон отангдан улуғ, деган нақл ўзбегу тожик, қозоғу қирғиз ва туркманга ҳам бирдек таниш. Азалий анъана, удум ва расм-русумлар бу халқлар ҳаётида ўзига хос узвийлик, якдиллик борлигидан дарак беради. Айни пайтда Ўрта Осиё халқлари хонадонларида тайёрланадиган лаззатли таомлар ҳам тўйимлилиги, хушхўрлиги ва ҳузурбахшлиги билан бир-бирига ўхшаб кетади.

Меҳмоннавозлик одамларни дўстлаштиришда алоҳида аҳамият касб этади. Маълумки, ҳар қандай меҳмон кутиш лаззатли таомлар тайёрлаш билан боғлиқ. Қозоқ ё қирғиз хонадонига меҳмон бўлсангиз аввало, қимиз ёки шубат билан сийлашади. Кейин меҳмон шарафига қўй сўйилади. Гўшту каллапоча қайнатилиб, меҳмонларга тортилади. Бунинг ҳам таомили бор. Қўйнинг калласи энг ҳурматли меҳмон олдига қўйилади. Қирғизлар эса калла билан бирга устихонни ҳам дастурхонга тортишади. Меҳмон қўйнинг кўзи, қулоғи, бурни, бошининг орқа қисмини яхшилаб ажратиб, даврада ўтирганларга узатади. Эъзозли меҳмон кимга нима беришни ва қандай сўзлар айтишни билиши лозим.

Тўғралган қулоқлар кўпинча ўсмирларга берилади. Бу билан улар уйда, ишда, умуман, ҳамма жойда ҳушёр ва сергак бўлсин, деб ният қилинади. Борди-ю, қизлар ёки жувонлар олдига шундай тўғралмалар қўйилса, уларни меҳнатсевар ва бийрон бўлишга чорланган бўлади. Қизиғи шундаки, калла бўлаклари кишиларга тақсимланибгина қолмай, айни пайтда муносиб таъсирли сўзлар айтилади. Айни пайтда меҳмон қўйнинг калласидан ўзи учун бир бўлак кесиб қолганини ўнг томондаги кишига узатиши мумкин. Бундай ҳолатда ҳар ким ўзига тегишлисини кесиб, ёнидагисига узатаверади. Ўзига хос маросим охирида меҳмонларга гўшт ва қуйруқдан тайёрланган шўрва сузилади. Ниҳоят, тўғралган гўшт, қайнатилган сувда угра, бешбармоқ тайёрлаб меҳмонларнинг кўнгли олинади. Якунда аччиқ чой ва қатиқ аралаштирилган шўрва суви тортилиши мумкин.

Туркман пазандалигида ҳам ўзига хослик бор. Туркманлар учун гўшт, сут ва турли кўкатлардан тайёрланадиган таомлар тансиқ ҳисобланади. Улар ҳам қозоқ ва қирғизларга ўхшаб қайнатма ёки қовурма усулини хуш кўрадилар. Қовурма таом тайёрлаётганда асосан мол ёғи ишлатилади. Қўй, эчки, мол, туя, шунингдек ёввойи ҳайвонларнинг гўштлари тотли таомлар масаллиғи ҳисобланади. Қозоқ, қирғиз пазандалигидан фарқи туркманлар туя сутидан тайёрланадиган ичимликларни ёқтиришади. Айниқса, чал ичимлиги оромбахш ва парҳезбоп саналади.

Чорба (шўрва) каби овқат, чайнатма, дограма, гавурма, кабоб, палов каби таомлар бу халқнинг миллий ғурури бўлиб қолган. Айни пайтда туркманлар миллий нонларнинг кўплаб турларини билишади. Бу халқ ўртасида гўштнинг ўзига хос сақлаш усули расм бўлган. Жумладан, улар қиш ойлари гўштни пишириб, мол ёғида қовуриб, ўша ёғнинг ўзига бостириб қўядилар. Бундай усул зудлик билан таом тайёрлашда асқотади, вақтни тежайди. Керак бўлса қовурма гўшт устига қайноқ чой ёки сув қўйиб, шўрва сифатида истеъмол қилинади. Зеро, туркманлар ўзбек ё тожикларга ўхшаб меҳмонни дастурхонга таклиф этмайдилар. Аммо дастурхонни тўкин қилиб, меҳмоннинг кўнглини овлашга ҳаракат қиладилар.. Туркманлар аввал чал ёки хушбўй чой билан сийлашади. Ҳар бир меҳмонга алоҳида чойнак пиёла қўйилади. Тандирдан узилган чуррак нон, туя сути қаймоғи, турли ширинликлар тортилади. Таомилга кўра янги гўштдан тайёрланган суюқ овқат, кейин хамирли таом фитчи билан меҳмон қилинади.

Тожикларнинг меҳмон кутишлари ҳам ўзбекларникига ўхшаб кетади. Фақат меҳмон дастурхон атрофидагина эмас, умуман, хонадонда эъзозланиши билан фарқланади. Улар зиёфат ва дам олиш учун қулайликларга эга бўлган алоҳида хона ажратиб қўядилар. Таом тайёрлашда ўзбек пазандалиги билан муштарак томонлари кўп. Аммо Тожикистоннинг ўрта ва баланд тоғли туманларида яшовчи аҳолининг овқат тайёрлашдаги масаллиқлар ва пишириш усулида бошқачалик бор. Уларнинг миллий пазандалигида гўшт ва дуккакли маҳсулотлар ҳамда гуручдан хозирланадиган таомларга кўпроқ ўрин берилади. Тожик халқи қозоқ ва қирғиз пазандалигига қараганда ўрдак ва ғоз гўштларини камроқ ишлатадилар. Хўжандликлар овқат тайёрлашда қайнатма, қовурма, омухта, димлама ҳамда ёпиш усулларидан кўпроқ фойдаланадилар. Тоғли жойларда қайнатма таомлар тайёрланади.

Меҳмон учун алоҳида дастурхон тузилади. Кўк ёки қора чой дамланади, янги ёпилган оби нон ё патир ушатилади, мева-чева, турли ширинликлар, асал, мураббо, нишолда ва парварда қўйилади. Иссиқ сомса тортилади. Сўнг қўй гўштидан тайёрланган шўрбо билан сийланади. Меҳмондорчилик палов ёки манти ва охирида чой билан якунланади. Тожиклар ўзбек пазандаларига нисбатан зировар ва пиёзни кўп ишлатадилар.

Биз Туронзамин халқларининг узоқ йиллардан бери давом этиб келаётган меҳмоннавозлик ва пазандалиги ҳақида мулоҳаза юритишга ҳаракат қилдик.

Айни пайтда Марказий Осиё мустақил республикаларида янгича анъана, урф-одат ва расм-русумлар ҳам шаклланмоқда. Шулар асосида меҳмон кутиш ва лаззатли таомлар тайёрлаш ҳам замонавийлик касб этиб бормоқда.

Одилжон МАҲМУДОВ, «Туркистон» савдо уйи масъул ходими.

КАСАЛЛИК ВАРАҚАСИДАН КЎЧИРМА

Ҳажвия

— Тавба, дам олишдан барвақт қайтган мен-у, одамларга нима ташвиш? Юрган-турганингда жон-ҳолимга қўйишмайди-я!

— Й-й-й-е, Отаболаев, намунча тез қайтдингиз?

— Нима, об-ҳавоси ёқмадими!

— Балки соғлиғингизга тўғри келмагандир?

Бўлган воқеа эса аслида бундай эди. Маҳаллий қўмитамиз раиси кутилмаганда чақириб, қўлимга дам олиш уйига йўлланмани тутқазди.

— Мана, ўртоқ Отаболаев, Қора денгиз бўйида маза қилиб дам олиб, даволаниб келинг, иложи бўлса эртагаёқ учиб кетинг.

— Менинг оёғимда бод бор эди, у ер тўғри келармикин? — дедим ўйланиб.

— Айни муддао, дўхтирларга айтсангиз касаллигингиз тарихи ҳақидаги варақадан кўчирма ёзиб беришади, шу билан гап тамом — деди у.

Йўлланмани олдим-у, шоша-пиша дўхтирхонага қўнғироқ қилдим.

— Алло, алло, Отаболаевман, санаторийга борадиган бўлиб қолдик, иложи бўлса тезроқ касаллигим тарихи ҳақидаги варақамдан кўчирма олиб берсангиз, эрталаб бирров кириб ўтаман.

— Касалингиз нима?

— Оёқ ревматизми.

Тонг отиши билан майда-чуйдаларимни йиғиштирдим-да, варақани ола солиб учиб кетдим. Санаторийда жуда илиқ кутиб олишди. Эрталаб ҳамшира қиз келиб, даволашни бошлаймиз деб, ўзини ва даволовчи дўхтирни таништирди.

— Кунига уч маҳал юрак фаолиятини яхшиловчи уколлар оласиз, — деди у дафтарчасига қараб.

— Укол! — дедим этим жунжикиб.

— Ҳа, касаллигингиз тарихида юрагингиз хасталиги тўғрисида батафсил ёзилган, — деди ҳамшира.

— Ё, тавбангдан кетай, юрагим соппа-соғ, фақат оёғим оғрийди, ҳалиги, бироз бод бор, холос, — дедим тушунтиришга уриниб.

— Бизга ўргатманг ака, ҳамма бемор ҳам укол деса томдан нарвонсиз тушади. Мен эса сизга уч маҳал укол қилишга мажбурман, — деди-ю, хонамдан чиқиб кетди.

Нонуштадан кейин ким қайси хонага кириши, қанақа хасталик бўйича даво олиши эълон қилинди.

— Отаболаев, ҳозир навбат сизники, бугунча иккита укол оласиз.

— Мен кеча айтдим-ку, ахир, юрагим соппа-соғ деб!

— Тушунтирманг, фойдаси йўқ, қани, тезроқ юринг, — деди ҳамшира.

Ноилож укол қиладиган хонага бордим. Бордим-у, бир қаричли нинани кўриб, рангим дока рўмолдек оқариб кетди.

— Йўқ, мен укол олмайман, менга минерал сувли ванна буюраверинг, — дедим дўхтирга.

— Бай-бай, ваннанинг номини ҳаргиз тилга олманг, сизга иссиқ сув умуман тўғри келмайди, юрагингиз нозик-а, — деди дўхтир бош чайқаб. Ўша куни бир амаллаб укол олмадим. Эртасига яна хархаша бошланди.

— Бекордан-бекор укол олиб бўпман, — дедим гапни чўрт кесиб.

— У ҳолда бош врачга шикоят қиламиз, — деди дўхтир ҳам кескин.

Бахтимга бош врач уч кунлик кенгашга кетган экан. Тўртинчи куни эртасиданоқ мени бош врач хонасига олиб киришди.

— Ўртоқ Отаболаев, нега ўжарлик қиляпсиз? — сўради бош врач.

— Мени ҳам тўғри тушунинглар, ахир, фақат оёғим оғрийди, иссиқ сувга тушишим керак!

Хуллас, бош врач менга, мен унга фикримни тушунтиролмадик. Кейин у жаҳл билан касаллик варақамни олиб менга кўрсатди.

— Манови варақа сизникими? — деди у варақани икки томонидан ушлаб.

Не кўз билан кўрай-ки, варақа меники эмас, умр йўлдошим Диломромники эди.

Маълум бўлишича, касаллик тарихидан кўчирма олишган ўзимизнинг дўхтирларимиз фамилиямни русча турланиш бўйича Отаболаева Д. деб ёзишган экан...

Жўра УМАРҚУЛОВ.

ГУРУНГ

НОДИР ҲИКОЯТЛАР

Бир содда киши одамларнинг қўйини ўғирлаб, гўштини худойи қиларкан.

— Нега бундай қиласан? — деб сўрашса, шундай жавоб берибди:

— Эй, биродарлар худойининг савоби қўй ўғирлаганимнинг гуноҳини қоплайди, ўртада ёғ билан чарви ёнга қолади, наҳотки шунга тушунмасаларинг!

***

Бир содда киши машиначига шогирд тушди. Бир куни уста бир косада асал келтириб дўконга қўйибдию ўзи бир иш билан чиқиб кета туриб, шогирдига:

— Бу косадаги нарса заҳар, тағин еб қўймагин, ўлиб қоласана, дебди.

— Йўғ-е, мен нима қиламан уни — дебди шогирд.

Уста кетгандан кейин шогирд бола дўкондаги лаҳтакларни сотиб нон олибдию ўша нон билан асални бир тўйганим-чала бой бўлганим, деб паққос туширибди.

Уста қайтиб келиб лаҳтакларни сўраса, шогирд бола шундай дебди:

— Жон уста, мени урманг, ростини айтаман. Сиз кетгач, ўғри мени ғафлатда қолдириб лаҳтакларни ўғирлаб кетибди. Келсангиз, албатта, мени урарсиз деб қўрқиб, бор, ўлсам ўла қолай дедим-да, ўша косадаги заҳарнинг ҳаммасини ичиб қўйдим. Лекин ҳануз ўлганим йўқ. Энди нима қилсангиз ўзингиз биласиз.

***

Султон Маҳмуд оч қолган экан, унга бақлажон қовуриб беришибди. Бу овқат Султон Маҳмудга маъқул тушибди ва у, «бақлажон ҳам чакки таом эмас экан», деб қўйибди. Бу сўзни эшитиб қолган надими дарҳол бақлажонни мақтаб кетибди. Султон Маҳмуд қорни тўйгандан кейин: «Ва-а шуям, овқат бўлдими, турган битгани кони зиён», дебди. Надим ўша заҳоти бақлажоннинг зарари ҳақида бир дунё гаплар айтибди.

Султон Маҳмуд ҳайрон бўлибди:

— Ҳой инсон, ҳозиргина уни мақтаб тургандинг-ку? — дебди. Шунда надим,

— Эй шаҳриёр, мен бақлажоннинг надими эмас, сизнинг надимингизман, шунинг учун сизга хуш ёқадиган нарсани гапиришим керак, — дебди.

***

Рамазоннинг ўн бешида бир кишини «рўзангни еding», деб ушлашибди.

Ҳалиги одам:

— Рамазондан неча кун ўтди? — деб сўрабди.

— Ўн беш кун, — деб жавоб беришибди одамлар.

— Неча кун қолди?

— Ўн беш кун.

— Мен бечора бу ўртада нимани едим экан? — дебди ҳалиги одам.

(«Ҳикоят ва ривоятлар» китобидан).

КУЛГИ ШИФО ДЕЙДИЛАР

— Коммунизмда ўғрилик бўладими?

— Йўқ, ҳаммасини социализмда ўғирлаб тугатишади.

* * *

— Дада, маст дегани нима дегани?

— Анови иккита дарахтни кўряпсанми? Маст одам уни тўртта деб ўйлайди. Тушундингми?

— Тушундим. Лекин бу ерда битта дарахт бор...

* * *

ДАН нозири машинани тўхтатади:

— Сиз ичиб олгансиз!

— Э, мен умуман ичмайман,

— Қани аппаратга бир пуфланг-чи!

Ҳайдовчи пуфлади — ўзгариш бўлмади.

— Қизиқ, наҳотки аппарат бузилган бўлса? — нозир ўзи пуфлаб кўрди: — Йўқ, ишлаяпти!

* * *

Бир киши дўхтирга борди.

— Дўхтиржон, жигарим оғриб турибди.

— Одекалон ичмайсизми?

— Ичаяпман, кор қилмаяпти.

* * *

Бир йигит ҳамтовоғидан сўради:

— Сен бир челак арақни ичолармидинг?

— Ичардим, фақат унинг учун бир бочка бодринг керак.

— Агар арoқ жудаям кўп бўлса, айтайлик уммон каби?

У ўйланиб туриб деди:

— Йўқ, ичолмасдим. Чунки бодринг етмасди-да.

* * *

— Дўхтир, қулоқларим оғрияпти.

— Сиз генералнинг хотинимисиз?

— Ҳа, сиз буни пальтомдаги муйнадан билдингизми?

— Йўқ, қулоғингиздан.

* * *

Бемор шифокор ҳузурига келиб деди:

— Дўхтир, менга хассисликка қарши дори беринг, кўпроқ, ҳа жудаям кўпроқ бўлсин!

Арғумоқ остингдадур

Мен бир муштарий сифатида севимли газетамиз саҳифаларида эълон қилиб борилаётган «Арғумоқ остингдадур» рукни остида берилаётган қизиқарли маълумотларни ўқиб бораман. Бу билан ҳар бир инсон ўз соғлиғининг қадрига етиши, асраши ва саъй-ҳаракатлар қилиши лозимлигини ҳис этиб, хайрли ишга қўл урдим. Боиси, қирқ ёшни қоралаб қолган ҳар қандай одам ўзини қандайдир табобатда ноанъанавий ҳисобланган муолажа билан даволаши

ЗАЪФАРОННИ ДАФ ЭТАР

сир эмас. Улар ўзлари шифо топаётган турли малҳам ва усуллар ҳақида бошқаларга ҳам газета орқали сўзлаб, мадад қўлларини чўзишса, айни муддао бўларди.

Мен отахон сифатида бошимдан ўтказган бир тажрибамни кўпчилик эътиборига ҳавола этмоқчиман. Илло шифосини берса, одамлар даволаниб дардларига малҳам топишса, савоби тегар, деб ўйлайман. Айтмоқчи бўлганим баҳор чоғлари ложувард осмон рангида жилва қилувчи гулсафсарнинг хосияти ҳақида гапирмоқчиман. Маълум бўлишича, бу гиёҳнинг илдизи халқ ўртасида жигар хасталиги, гепатит, заъфарон ёки сариқ касаллиги деб аталувчи дарддан фориғ бўлишида кони фойда экан. Буни ўзим синаб кўрганман. Малҳамни тайёрлаш қийин эмас. Гулсафсарнинг илдизидан 50 грамм олиб, пўстини арчиб япроқча қилиб тўғралади. Ярим литр сувга солиб, 40 минут паст оловда миллиллатиб қўйилади. Қайнатма нимтатир сариқ тусга киради. Кейин уни докадан сузиб олинади. Қайнатмани иккига бўлиб, бир кун уч маҳал овқатдан ярим соат илгари ичиш керак. Эртасига яна такрорланади. Бундай қайнатмани 10 марта, ундан ҳам кўп ичилса заъфарон дарди даф бўлса, ажаб эмас.

Қобил ОДИЛОВ. Тошкент.

Ранг-баранг олам

ДАЙДИ ИТГА МИНГ ДОЛЛАР

Самара шаҳридан 40 километр узоқликдаги ҳавоси мусаффо ерда итлар меҳмонхонаси очилди. Бу ерда дайдилар ўзларини одамдек ҳис этишлари учун шароитлар муҳайё: алоҳида овқат, ҳайвон дўхтирларининг хизмати, югуриб-яйраш учун майдонча ҳам бор. Итлар бу ерга махсус транспортда келтирилади. Фақат уларга кўрсатиладиган хизмат учун кунига 30 минг рубл тўлашга тўғри келади.

Ҳар қалай ити ҳам, пули ҳам йўқ одамнинг бундай шароитга ҳаваси келиши табиий. Эроннинг Караж шаҳрида эса итларга муносабат ўзгача. Шаҳар ҳокимлиги дайди итларни ушлаб келганларга 1000 доллардан беришга ваъда қилган. Маъмурларнинг бундай қарорга келишларига сабаб, кўчама-кўча акиллаб юрган дайдилар икки мактаб ўқувчиси бўлган қизалоқни ғажиб ўлдирган. Бир неча одамга озор берган.

БОЛАДАН КУЧУК АФЗАЛ

Пан Вежис шаҳарлик ёш онахон ўғилча туғди-ю мурғакни тарбиясидан воз кечди. Кучук болалари туфайли бундай қарорга келган она ҳақидаги гап-сўзлар бутун Литвага ёйилди. 24 баҳорни кўрган эрсиз бу аёл бола боқишга вақти йўқлиги ҳақида сўзлаган. Сабаб у итбаччаларини парваришлаб, хорижга пуллар экан. Боласидан воз кечиш каби ҳолатлар юз бериб туради. Лекин бунақасини қулоқ эшитмаган эди.

ЛОТИН АМЕРИКАСИДА БИРИНЧИ

Сан-Паулу шаҳри аҳолининг кўпайиб бориши жиҳатидан Лотин Америкасида биринчи ўринга кўтарилди. Бу шаҳар рўйи-замин бўйича 3-ўринни эгаллаб турган экан. Демак, бу борада иккинчи бўлиб турган Нью-Йорк Сан-Паулудан бор-йўғи 200 минг кўп аҳолиси билан фахрланмоқда. 26,5 миллион аҳолига эга бўлган Токио 1-ўринда турибди. 16,1 миллион аҳолига эга бўлган Сан-Паулу яқинда ўзининг 441 йиллигини нишонлади.

ЭШИК ЁПИЛИБ ҚОЛГАНДА

Уфалик бир аёл меҳмон кутишга ҳозирлик кўра туриб, кўпқаватли уйининг айвон эшигини очиб ташқарига чиқди. Тугиб қўйган чучвараларини салқин жойга қўяётиб, ўзининг ташқарида қолиб кетишини хаёлига ҳам келтирмади. Чунки, кучли шамолдан эшик урилиб, унинг ҳалқаси тушиб қолганди. Аёл эса енгилгина халатда ва шиппакда 20 даражали совуқда ярим соатдан кўпроқ қолиб кетди. Ҳайтовур эри ишдан вақтлироқ келиб, қўлбола «қорқиз»ни халос этди.

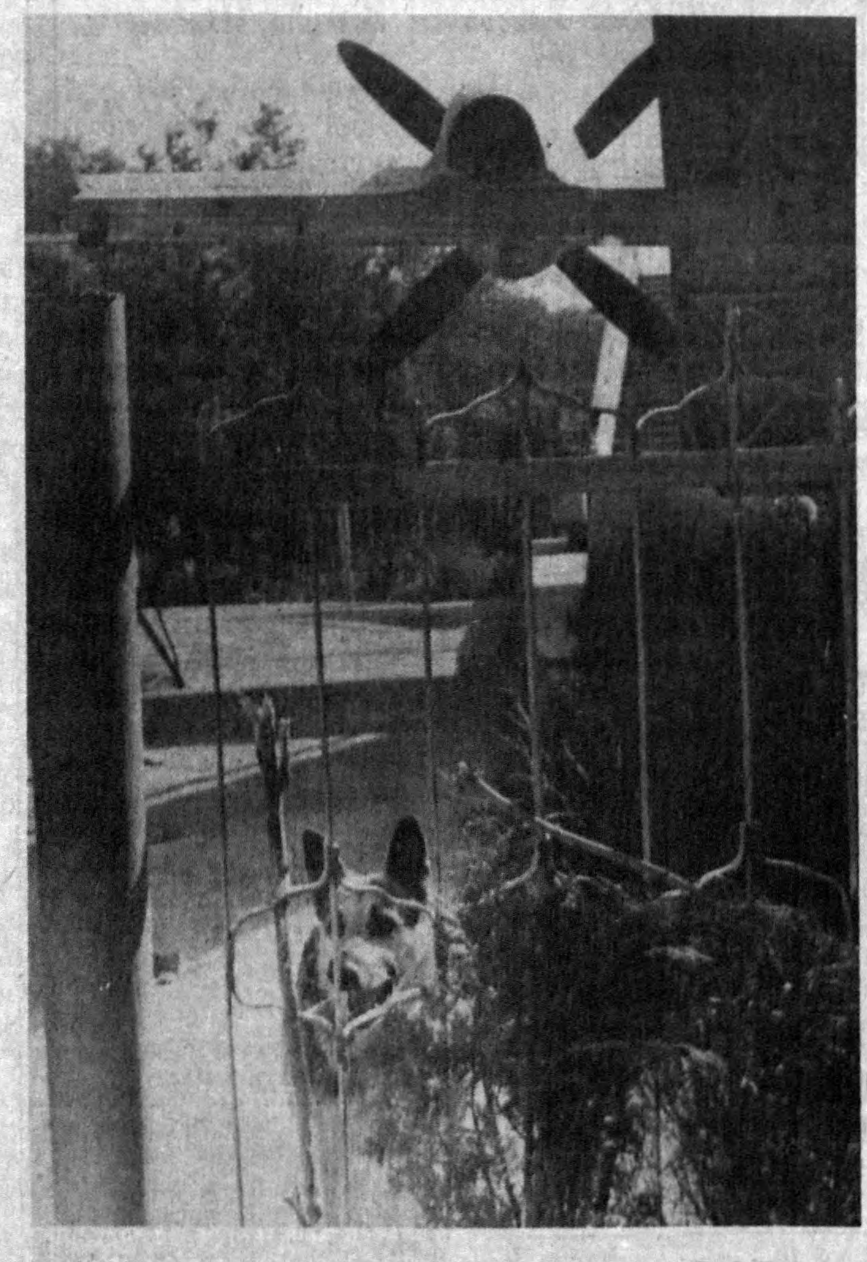

СУРАТ-ТОПИШМОҚ

Бу суратни ким қандай тушунади? Изоҳини тўғри топганларнинг исм-шарифларини эълон қилиб борамиз.

«ЭМАЛЬ»

АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИ

ТАКЛИФ ЭТАДИ:

— оқ, ҳаво ранг, писта ранглардаги ПФ-115 эмали.

— пол учун 3 кг. ва 100 кг. лик идишларда ПФ-266 эмали. Идишлар қайтарилмайди.

Ҳақ тўлаш: чек ёки аккредитив.

Тошкентдан харидорнинг ўзи олиб кетади.

Мурожаат учун телефонлар: 91-56-20, 68-53-88.

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир: Азим СУЮН

Таҳрир ҳайъати:
Абдулла ОРИПОВ, Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ, Азиз НОСИРОВ, Азиз ҚАЮМОВ, Алишер МАРДИЕВ, Аслиддин БОЛИЕВ(масъул котиб), Ислом ШОҒУЛОМОВ, Тўхтамурод ТОШЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Хайрулла ЖЎРАЕВ, Шоқосим ШОИСЛОМОВ, Шуҳрат ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари).

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими - 33-76-04, 32-54-06.
Қабулхона -- 33-65-45, 32-55-15.

Реклама ва эълонлар бўлими тел: 33-38-55, 32-54-12.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Андижонда -- 5-27-11; Жиззахда -- 3-31-86; Нукусда -- 7-58-83; Урганчда -- 6-51-35; Фарғонада -- 26-37-16;
Бухорода -- 3-54-87; Навоийда -- 3-74-76; Самарқандда -- 35-22-90; Қаршида -- 3-25-79;
Гулистонда -- 2-26-22; Наманганда --6-43-43; Тошкентда-- 32-26-70; Қумқўрғонда -- 5-26-24.

Рўйхатдан ўтиш тартиби №00 120. Газета офсет усулида А--2 форматида босилади. Ҳажми 2 босма табоқ. Г -- 0051, 43324 нусхада босилди.

Навбатчи муҳаррир Н. ШАКАРОВ, навбатчи Н. ШОНИЁЗОВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Босишга топшириш вақти -- 21.00. Топширилди -- 20.30

1 2 3 4 5 6.